Mr. M.ČULITIS
47 Fulton Ave
Toronto

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvārigs
102—15 05 Drive Richmond Hill 10, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

23./148. n-rs TREŠDIEN, 1953. G. 25. MARTĀ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāda DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvārigs
102—15 05 Drive, Richmond Hill, 10, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
sīkā daļā $1.40; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

ASV prasa PSRS atbalstu atbruņošanās plāna īstenošanai

VAI MAĻENKOVS ARĪ PIERĀDĪS SADARBOŠANĀS GRIBU?

AN Ņujorkā 22. martā. — ASV no jauna ierosināja Pad. Krieviju skaidri pierādīt miera gribu sadarbojoties „plecu pie pleca ar ASV," lai panāktu efektīvu atbruņošanās formulu.

ASV pārstāvji pag. nedēļā Politiskajā un Drošības komisijā atkārtoti izteicās, ka premjērs Maļenkovs — sakarā ar viņa neseno apgalvojumu, ka starptautiskos jautājumus var nokārtot miera ceļā — darītu labi, ja dotu savai AN delegācijai instrukcijas par „konstruktīvu" sadarbību atbruņošanās jautājumā.

Komisija prasīja visu komisijas locekļu sadarbību AN atbruņošanās darbā. Nobalsojot 50 balsis bija par, pret 5 Padomju bloka balsis, 5 atturoties.

Komisija noraidīja arī Padomju rezolūciju, kurā Rietumi apvainoti par neīstu atbruņošanās plānu.

Padomju rezolūciju, kurā prasīta Atbruņošanās komisijas darbība saskaņā ar Padomju priekšlikumiem, noraidīja ar 41 balsi pret 5, 13 atturoties.

Sakarā ar balsošanas iznākumiem Atbruņošanās komisija (12 locekļu skaitā) turpinās savu darbu. Padomju Savienība skaidri norādīja, ka tā nedomā izstāties no komisijas.

Pād. Krievija pastāvēja uz savu prasību, lai nekavējoties aizliedz atomu un baktērioloģiskos karošanas līdzekļus, no jauna prasīja, lai lielvalstis samazinātu savus bruņotos spēkus par vienu trešdaļu un lai pieņemtu tās versiju par atomieroču kontroli.

Berlīnes baumas

Na Berlīnes saņemtas ziņas, ka vācu lidotāji krievu dienestā nogāzuši angļu bumbvedēju virs Vācijas. Šo ziņu pirmavots ir Magdeburgas lidlauks, no kurienes tās sasniegušas angļu joslas konservatīvo vācu laikrakstu Spandauer Volksblatt.

Komūnisti aiztur žurnālistus

Anglijas kara flote ziņo, ka kādai komūnistu lielgaballaivai Honkongas territoriālos ūdeņos, rietumos no pilsētas, izdevies sagūstīt kādu amerikāņu izpriecas jachtu uz kuras atradušies divi amerikāņu žurnālisti un kāds atvaļināts jūras kapteinis. Jachta atradusies ceļā uz Makao un pēdējo reizi redzēta komūnistu lielgaballaivas sabiedrībā Lap Sap Mei salas tuvumā.

Pārmaiņas čekas vadībā Latvijā

Noviks atlaists. Jaunais čekas priekšnieks līdz šim nepazīstama persona N. K. Kovaļčuks. Ciņas un Pravdas raksti liecina par jauna terrora viļņa tuvošanos okupētajai Latvijai.

Baltijas sūtņi pie I. Vadsvorta

Latvijas sūtnis J. Feldmans, Lietuvas sūtnis Žadeikis un Igaunijas diplomātiskais pārstāvis Kaivs 11. martā apmeklēja ASV galvenā delegāta vietnieku AN, J. Vadsvortu. Stundu ilgā sarunā Baltijas valstu sūtņi iepazīstināja Vadsvortu ar Baltijas valstu problēmām.

BONNĀ RATIFICĒTS RIETUMEIROPAS APBRUŅOŠANAS LĪGUMS

Rietumvācijas parlaments 19. martā ratificējis svarīgo Rietumeiropas apbruņošanas līgumu, ko komūnisti par katru cenu centās aizkavēt.

Kad Bundestāgā deputāti debatēja par līgumu, ārpusē bija sapulcējušies ap 2000 komūnistu, kas vēl pēdējā brīdī centās izjaukt Adenauera centienus iesaistīt vāciešus Eiropas aizsardzībā. Policija un ugunsdzēsēji izklīdināja Kremļa sūtītos demonstrantus.

Bundestāga sēdē Adenauers norādīja, ka ar Staļina návi briesmas Rietumeiropai nebūt nav mazinājušās.

TŪKSTOŠ DIENU KARŠ

1953. g. 21. martā Korejas karš sasniedzis savu tūkstošo dienu. Sabiedrotie to atzīmēja, mēģinadami lietū un dubļos saskatīt ienaidnieku, kamēr amerikāņu lidotāji, ar slikto redzamību cīnīdamies, uzbruka komūnistu apgādes centriem.

Pēdējo dienu uzbrukumos komūnistiem, par spīti sliktajiem laika apstākļiem, piedalījās arī amerikāņu kara flote, kas ziņo, ka komūnisti baidīdamies no sabiedroto desantiem, pastiprinājuši piekrastes aizsardzību pie Vonsanas.

MAĻENKOVS MULSINA RIETUMUS

JAUNA LAPASPUSE PADOMJU SAVIENĪBAS VĒSTURĒ

MAĻENKOVS AIZIET NO PARTIJAS SEKRETĀRA AMATA. — VIŅA VIETĀ NĀK ŅIKITA CHRUŠČEVS.

Londonā saņemtas pārsteidzošas ziņas, ka Padomju Savienībā Maļenkovs atteicies no partijas ģenerālsekretāra amata un savā vietā iecēlis ukraiņu komūnistu vadītāju Ņikitu Chruščevu, kas jau labu laiku bijis Maļenkova labā roka un ieguva sevišķu popularitāti komūnistu partijā pag. gada oktobra kongresa sanāksmes laikā.

Pārmaiņas valdībā Kremlis nolēma jau 14. martā centrālkomitejas sapulcē, bet Maskavas radio tās atklātībai paziņoja ar nedēļu ilgu nokavēšanos. Radio atkārtoti uzsvēra, ka Maļenkovs no amata aizgājis pats uz savu vēlēšanos. Tagad Maļenkovs pārvaldīs Padomju Savienību tikai kā ministru prezidents, kas nozīmē jaunu lapaspusi Padomju vēsturē.

Staļins savu varu balstīja uz komūnistu partiju un bija tās ģenerālsekretārs jau no 1922. gada, divus gadus pirms Ļeņina nāves. Tikai kopš 1941. gada, t. i. tikai savas valdīšanas pēdējos 12 gadus, Staļins bija arī Pad. Savienības ministru prezidents, amats, ko viņš pārņēma no Molotova, kas šai darbā bija vairāk kā 10 gadu. Bet Staļins visu laiku bija arī komūnistu partijas ģenerālsekretārs, un šajā kapacitātē viņš sasauca arī pag. gada Padomju Savienības kongresu.

Arī Maļenkovs sasniedza savas slavas augstumus tikai pateicoties komūnistu partijai, jo pēc Staļina viņš bija vecākais partijas sekretārs (bez tam vēl bija arī vairāki citi sekretāri, skaitā 10, bet tagad Maļenkovs šo skaitli ir nopaļojis uz 4).

Atteikšanās no ģenerālsekretāra pienākumiem pierāda tikai, ka Maļenkovs neies Staļina nosprausto ceļu. Maļenkovs grib koncentrēties tieši uz valsts aparāta vadīšanu, sīkos ikdienas partijas darbiņus nododams citu rokās. Kā valsts aparāta vadītājs Maļenkovs jau ir paspējis savu enerģiju pierādīt, samazinot ministru padomi no 50 uz 29 biedriem.

Aizlešana no partijas ģenerālsekretāra amata tomēr nenozīmē, ka Maļenkovs būtu zaudējis savu absolūto varu partijā. Viņš vēl joprojām ir komūnistu partijas prezidija vadītājs. Arī prezidiju Maļenkovs jau paspējis izpurināt, samazinādams biedru skaitu no 36 uz 14.

Maļenkova rīcība pierāda, ka viņš nebūt nedomā iet sava „tēva un skolotāja" pēdās, ka slaviskā padevība un sekošana nav viņa asinīs. Valdības pārmaiņas viņa varu nekādā gadījumā nav mazinājušas, un nekas nenorāda, ka Krievijas iekšienē būtu kas mainījies.

PĀRMAIŅAS AUKSTAJĀ KARĀ?

No Vašingtonas ziņo: amerikāņu diplomāti ir pārliecināti, ka Maļenkovs nolēmis mainit Pad. Savienības aukstā kara politiku un pašreiz dara visu iespējamo, lai netiešā ceļā panāktu sastapšanos ar Sav. Valstu prezidentu ģen. Eizenhaueru.

Ārzemju diplomāti Maskavā domā, ka jaunajam Sav. Valstu sūtnim Pad. Savienībā būs izdevība nolīdzināt ceļu Maļenkova un Eizenhauera sarunām.

Amerikāņu valdības aprindas šai jautājumā gan vēl klusē, jo nekādi konkrēti krievu piedāvājumi nav saņemti un amerikāņi jau par daudz bieži ir apdedzinājuši savus pirkstus, spēlēdamies ar krievu uguni, lai tagad paļautos uz tukšiem solījumiem.

Pāvests atveseļojies

Pāvests Pijs 12. jau tiktāl atveseļojies, ka 22. martā no sava balkona uzrunāja 150.000 klausītāju sv. Pētera baznīcas laukumā. Viņa skaidrā, drošā un spēcīgā balss neko neliecināja par pārciesto slimību.

BALTIJAS TAUTU FEDERĀCIJAS KANADĀ PREZIDIJS UN BIEDRI

1953. g. 13. marta sapulcē par prezidentu ievēlēja latviešu pārstāvi māc. Arnoldu Lūsi. No kreisās sēd: I. Švanka, sekr. A. Stašans, prez. loc. E. Jurkevičiene (liet.), prez. loc. J. Paetsa (ig.), prezidents māc. A. Lūsis, goda prez. kons. J. Markus (ig.), H. Johani (ig.), prez. loc. A. Gaiķīte; stāv no kr. 3. prez. lo c. Dr. Anysar (liet.), 8. prez. loc. Dr. Eckbaums (ig.), 12. kasieris A. Paulaitis (liet.) J. Kreiļa uzņ.

FRANČIEM INDOĶĪNĀ NAV VIEGLI

Indoķīnā cīnās tikai franču virsdienesta karavīri un brīvprātīgie. Kamēr katrs trešais iesauktais amerikāņu jauneklis var tikt nosūtīts uz Koreju, franču iesaucamiem tas nedraud. Viņus uz Indoķīnu sūta tikai tad, ja paši to vēlas.

Karš Indoķīnā ilgst jau seši gadi. Ko tas izmaksā Francijai un ko Sav. Valstīm? Viena gada karošana Francijas budžetam atrauj 1,5 miljardus dolaru, no kuriem Sav. Valstis sedz apmēram trešo daļu. Indoķīnas operācijās ir iesaistīti apmēram 60-80.000 franču karavīru, no kuriem 55.000 piedalās zemes cīņās, kamēr pārējie apkalpo floti, aviāciju un piedalās partizānu darbībā aiz frontes līnijām.

Kopš 1945. gada franči Indoķīnā zaudējuši 137.000 kritušo, ievainoto un bez vēsts pazudušo. Bet no šo zaudējumu kopskaita francūžu ir labi, ja viena trešā daļa. Pārējie ir afrikāņi, indoķīnieši un ārzemnieku leģionāri. Tai pašā laikā amerikāņu zaudējumi Korejā sasniedz 130.000 vīru, un Korejas karš līdz šim vēl ilgst tikai mazliet vairāk kā divi un pus gada.

Liela starpība ir arī franču un amerikāņu iesaucamo ziņā. Amerikāņu iesaucamiem ir lielas izredzes izbaudīt Korejas kaujas laukus pirms viņu dienesta laiks beidzies, kamēr Francija nesūta nevienu karaspēka vienību aiz savas zemes robežām bez viņa paša piekrišanas. Tādēļ Francijas armija Indoķīnā sastāv it īpaši no profesionāļiem un brīvprātīgiem karavīriem, kas kara dienestu ir izvēlējušies kā savu karjēru. Francijai tas ir ļoti izdevīgi. Būdami profesionāli, šie karavīri ir lietpratēji savā laukā, un tādēļ labi skolotāji tiem 500.000 indoķīniešiem, kas iesaistīti cīņās ar komūnistiem. Franču statistika pierāda, ka pēdējos četrus gadus katru gadu Francijas militāro akadēmiju beigušo skaits ir taisni tikpat liels kā Indoķīnā zaudēto virsnieku skaits.

LIELA ZEMESTRĪCE TURCIJĀ

No Istambulas ziņo, ka Turcijā zemestrīces vēl nav beigušās. Kopš zemestrīču sākuma pagājušo trešdien Istambulas observatorija saskaitījusi pavisam 70 zemestrīces pirmās 24 stundās. Pēdējās 24 stundās zemestrīču skaits samazinājies uz 14, bet divas no tām bijušas ļoti spēcīgas. Vissmagāk piemeklēts Jenices apgabals, 150 jūdzes dienvidrietumos no Istambulas, kur nogalināti vairāk kā 1000 cilvēku. Ievainoto skaits pārsniedz 2000, un 15.000 palikuši bez pajumtes. Daudzas dzīvības zaudētas arī medikamentu trūkuma dēļ.

Padomju Savienības valdnieks mantojis arī nepatikšanas un grūtības

NESENĀS PAGĀTNES SPOGULĪ

Līdz ar savu imperiju jaunais Pad. Savienības valdnieks mantoja arī visas nepatikšanas un grūtības, bet nemantoja Staļina „dievišķību" un „nemirstīgo slavu." Tagad abās pusēs dzelzs priekškaram uzmācīgas acis mēģina saskatīt kādu plaisu vienā vai otrā pusē, lai tad to varētu paplašināt un mēģināt izlietot savu interešu labā, jo Kremļa kungiem mainoties, ir mainījies arī visas pasaules liktenis.

Rietumu pasaulē lēnām sāk ieplūst ziņas par iespaidiem, kādus atstājusi Staļina náve padomju satelītu zemēs. Kaut arī reizēm ziņas ir samērā sarausīstas, tad no tām tomēr var izlobīt, ka Staļina náve sagādājusi vairāk prieciīgu nekā bēdīgu brīžu. Lielākās Rumānijas, Ungārijas un Polijas pilsētās Staļina náve tika atzīmēta ar kārtīgu iedzeršanu, kamēr Budapeštā komūnisti sarīkoja piespiedu sēru demonstrācijas masām, sadzenot kopā vairāk kā 500.000 cilvēku. Bet pūlis komūnistu lielajām bēdām atbildēja tikai ar pasīvu klusēšanu. Nebūdami skaidrībā, kā tauta uzņems Staļina návi, daudzās satelītu pilsētiņās un ciemos komūnisti to paziņoja tikai pēc 24 stundām.

SATELITU VALSTĪS KOMŪNISTI

baidījās arī no pēkšņas, Rietumu atbalstītas sacelšanās.. Rietumi paši visvairāk cerēja uz valdības pārmaiņām Albānijā, ko Tito atšķelšanās no Maskavas atgrieza no tiešas robežu saskares ar Padomju Savienību. Arī Čechoslovakijā komūnistu vadoņi daudz runā par reakcionāru hiēnām, kamēr Sofijas radio ziņo no Bulgārijas, ka vairākas nodevēju grupas cīnoties pret pastāvošo iekārtu.

Bet arī tas vēl nav viss. Savā runā Staļina bērēs Maļenkovs slavēja komūnistu cīnītājus Korejā un Indoķīnā, bet ne ar vārdu nepieminēja Malaju, kas liek domāt, ka Malajā komūnisti cīņu ieskata par zaudētu.

Arī Eiropā komūnisti ir zaudējuši daudz no savas varas ietekmes. Ar savu aģentu palīdzību viņi gan vēl joprojām var organizēt streikus, sabotēt, iegūt sev piekritējus uz atsevišķa individuāla naida pamata vienam ar otru. Bet vēlēšanās viņi savu maģisko spēku ir zaudējuši. Lai kur viņi arī kā komūnisti uzstātos, visur viņi tiek sakauti. Par komūnismu Rietumeiropā vēl var runāt, vienīgi pieminot Italiju un Franciju, bet arī tur viņu skaits sāk lēnām samazināties. 1946. gadā visā Eiropā, ministru starpā vēl bija 16 komūnistu. Šodien vairs nav nevienā.

Francijas komūnistu partija sāk lēnām panīkt. Kā iemeslu varētu minēt komūnistu partijas vadoņa Toresa iztrūkumu, kas pašreiz atrodas Maskavā un ir ļoti slims, tik slims, ka nevarēja pat piedalīties Staļina bērēs. Viņu aizstāvēja no Francijas atbraukušais Diklo, kas savā melnajā mētelī un platmalē pilnīgi atgādināja pašreizējo Francijas komūnistu partiju — noskrandušu, glēvu un sabrukušu.

No visām pasaules malām komūnisti pulcējās, lai dotos uz Maskavas Meku. Austrumvāciju pārstāvēja Valters Ulbrichts, kas ne tikai valkā tādu pašu bārdu kā Ļeņins, to mēdza darīt, bet grib, lai viņu sauc par „mazo Ļeņinu". Kaut arī Ulbrichts ir tikai ministru prezidenta vietnieks, īstenībā viņš ir galvenais noteicējs Austrumvācijā. No Budapeštas uz Maskavu brauca slavenais žīdu izniīcinātājs Matiass Rakoši, kas pēc Otrā Pasaules kara ar Staļina tīrīšanas politikas paņēmieniem tika Ungārijas komūnistu priekšgalā. Bukarestas komūnisti sūtīja savu ministru prezidentu Džordžiu-Dej, kuŗa ledainās acis vēl aukstākus vērta salīos Maskavas vējus. No Bulgārijas tālo Krievijas ceļu mēroja padevīgais Červenkovs, kas Maskavas kungu priekšā met tik augstu kūkumu, ka pat visaizdomīgākiem komūnistiem nav ne mazāko šaubu par viņa lojalitāti. Čechoslovakijas komūnistu vārdā raudāja nelaikis Klements Gotvalds, kas tikai īsi pirms sava kunga náves likvidēja sāncensi Rūdolfu Slanski, nemaz nespēdams iedomāties, ka ellē varētu būt vietas diezgan viņiem abiem diviem. Poļi sūtīja maršalu Rokosovski, kamēr Albānijas diktātors Hokas sava paša māju nekārtību dēļ, neuzdrošinājās atstāt Tiranu, un viņa vietā brauca tikai kāds vienkāršs ministrs.

Kremļa iekšienē satelītu valstu galvas sanāca sapulcē pie Maļenkova, bet nevis kā līdzīgi ar līdzīgu, bet gan kā kalpi ar savu kungu. Un kā kalpi viņi atgriezās mājās, lai turpinātu valdīt Maļenkova pavadā, tāpat, kā līdz šim bija klausījuši Staļina pavēlēm.

PAR EIROPAS KOMŪNISTU

atšķelšanos no Maskavas Maļenkovam pašreiz vēl nebūtu daudz jābīstas, jo eiropiešu starpā nav neviena spējīga vadoņa, neviena, kas līdzinātos Dienvidslavijas Tito.

Toties skatoties austrumu virzienā, Maļenkovs vairs nevar būt tik drošs. Viņa lielākajam un stiprākajam sabiedrotam, Ķīnas Mao Ce Tungam, var būt pašam savi plāni, kas var nesaskanēt ar Maļenkova idejām. Ideoloģiski Mao ir īstais Staļina sekotājs un tiešais pasaules komūnistu pēcnācējs, kas, pat Staļinam dzīvam esot, bija vairāk viņa skolnieks nekā kalps.

Bet lai arī cik nepatīkams Mao Ce Tungam varētu likties Maļenkovs, bez viņa palīdzības Ķīna nemaz nespētu eksistēt. Īpaši vēl tagad ne, kara laikā, kad gandrīz vai visa armijas apgāde balstās uz Pad. Savienības pleciem. Mao Ce Tungam ir nepieciešama Krievijas rūpniecība, Krievijas darba rīki un techniskie padomdevēji, lai viņš varētu paplašināt pašas Ķīnas fabrikas. Bez tam ķīniešiem ir nepieciešamas krievu lidmašīnas Korejas karam, nepieciešami krievu tanki un lielgabali. Ķīnas robeža ar Pad. Savienību ir 5000 jūdžu gara, kas draudzības dēļ apsargāta netiek ne no vienas, nedz otras puses. Ja nu tagad Mao mēģinātu atkratīties no Maskavas, turpināt karu Korejā un turpināt cīņu ar Ķīnas nacionālistiem, tad robeža ar Krieviju būtu drošā pašnāvība, komūnistiem izdevīga otrā fronte.

Ir zināms, ka pastāv neliela berzēšanās Maļenkova un Mao starpā. Bet cik tālu tā izveidosies, nav iespējams uzminēt. Ir gan jautājums, vai Maļenkovs uzdrošināsies atļaut ķīniešiem uzcelt pašiem savu rūpniecību. Kāds ir Pad. Savienības saimnieciskais spiediens uz Ķīnu, norēķinoties ar pēdējo par ierocīu un kara materiālu piegādi? Šādi jautājumi nodarbina Vašingtonas psicholoģiskā kara vedēju prātus. Viņi savā domāšanā aiziet pat tik tālu, ka pieņem varbūtību, ka Mao var izvērsties par jaunu Tito, ja vien Rietumi prot ar viņu pareizi apieties.

RIETUMI DAUDZ CER

un daudz runā par jaunu Tito piedzimšanu komūnistu satelītvalstīs, nemaz nemēģinādami atcerēties, ka viņi nebūt nebija tie, kas stāvēja Dienvidslavijas Tito kūmās viņa dzimšanas laikā. Tikai tad, kad Tito pats saviem spēkiem bija atrāvies no Maskavas pievilkšanas spēka, Rietumi viņam sniedza palīdzīgu roku.

Tādēļ, ja Mao Ce Tungs sanāk naidā ar Maļenkovu, Rietumu pienākums būtu šo naidu vēl pēc iespējas paasināt, lai tā dotu sev iespēju iespiest savu papēdi pavērto komūnistu durvju starpā.

KREMĻA BALSIS MEDAINI SALDAS

No Londonas ziņo, ka Maskavas radio pēkšņi mainījis savu līdzšinējo toni un atkāpies no līdzšinējās pretrietumu propagandas, pastāstīdams saviem klausītājiem, ka Sav. Valstis, Anglija un Pad. Savienība kopīgi uzvarējušas Otrā Pasaules karā. Līdz šim krievi vienmēr uzsvēra, ka viņi karā uzvarējuši vieni paši ne tikai Eiropā, bet arī Āzijā.

Vispār krievu balsis, Staļinam mirstot un Maļenkova laikmetam iestājoties, kļuvušas medaini saldas. Maskavas radio politiskais komentātors atkārtoti uzsvēra, ka komūnisms un kapitālisms var sadzīvot kā draudzīgi kaimiņi, ja tikai viens nejaucas otra darīšanās. Un komūnistiem nekādā gadījumā nav ne mazākās vēlēšanās jaukties kapitālistu lietās. Maskavas komentātors, runājot angliski, atcerējās pirmskara tirdzniecību komūnistu un kapitālistu starpā kā labāko ciešas sadarbības un saticības zīmi un kļuvā gluži lirisks, pieminot sabiedroto lielos nopelnus Otrā Pasaules kara laikā, cīnoties pret fašistiem. „Šajā karā Pad. Savienība, Anglija un Sav. Valstis sadarbojās kā sabiedrotie, palīdzot viens otram un saskaņojot savus militāros plānus. Šai sadarbībai bija lieliski rezultāti — kopēja uzvara pret ienaidnieku."

Tīrīšanas Bulgārijā

Bulgārijas ministru prezidents Vulko Červenkovs atgriezies no Maskavas spēka un enerģijas pilns un paziņojis, ka nepieciešamas jaunas nodevēju, spiegu un provokātoru tīrīšanas bulgāru komūnistu partijā.

Sofijas radio ziņo, ka Červenkovs atzinis tīrīšanas par nepieciešamām, jo bulgāru komūnisti neesot pietiekami uzmanīgi pret ienaidniekiem un spiegiem. Jau sešas dienas no vietas radio ziņo, un brīdina, ka nodevēji Bulgārijā tiks likvidēti.

Dānija atsakās deportēt poļu lidotāju

No Kopenhāgenas ziņo, ka Dānijas valdība atzinusi pārbēgušo poļu lidotāju par politisku bēgli un piešķīrusi viņam azila tiesības.

Tai pašā laikā Dānija informēja Polijas valdību, ka dāņu aviācijas lietpratēji beiguši krievu MIG lidmašīnas pārbaudi un ka poļi to var saņemt atpakaļ kuru katru brīdi — viņiem tikai jāatbrauc lidmašīnai pakaļ. Dāņu valdība paziņoja Polijas sūtnim Kopenhāgenā, ka lidmašīna jānosūta pa jūras ceļu, jo tā nevar atļaut poļu kara lidmašīnai lidot virs Dānijas territorijas.

Noziedznieks tronī

Mirušā Čechoslovakijas prezidenta Klementa Gotvalda vietā čechu parlaments apstiprinājis 68 gadus veco Antonīnu Zapotocki.

Pirms ievēlēšanas prezidenta amatā Zapotockis bija Čechoslovakijas arodbiedrību vadītājs. Otrā Pasaules kara laikā viņš koncentrācijas nometnēs bija nacionālsociālistu uzticības vīrs, par ko holandieši viņa vārdu ir ierakstījuši savā kara noziedznieku sarakstā. Tātad visas kvalifikācijas, lai kalpotu Maskavai.

Rietumu novērotāji domā, ka Zapotocka ievēlēšana nenesīs nekādas pārmaiņas čechu iekšpolitikā vai ārpolitikā, jo jaunais prezidents ir bijis uzticīgs Kremļa kalps jau ilgus gadus.

Gaisa manevri Vācijā

No Frankfurtes ziņo, ka Vācijā notikuši lielākie angļu aviācijas manevri kopš Otrā Pasaules kara beigām. Sakarā ar krievu lidmašīnu uzbrukumiem visas angļu lidmašīnas „bruņotas līdz zobiem", un bumbvedēju uzbrukumi notika vismodernāko angļu un amerikāņu iznīcinātāju apsardzībā.

Lai pastiprinātu amerikāņu aviāciju. Vācijā no Anglijas ieradās F-86 strūklizņīcinātāji, kas sevi daudzkārt pierādījuši pārākus par krievu MIG-iem gaisa kaujās Korejā.

IEVĒRĪBAI

Sākot ar 22. martu laikr. Latvija Amerikā redakcijas un apgāda Daugavas Vanags jaunais tālruņa numurs ir

EM 8-0792

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Tautas kopība

K. KAMPE

Cilvēki ir sagrupēti dabiskās, ideoloģiskās un varas kopībās. Stiprākā dabiskā kopība ir ģimene, bet tai tūlīn seko tauta. Spēcīgākā kopība ir reliģija, bet tai blakus stāv filozofiskās un politiskās pārliecības kopības. Zināma ideoloģija piemīt arī socioloģiskai jeb šķiru kopībai. Varas kopībā, dažreiz pret cilvēka vai tautas gribu, iekaļ valsts vara. Daba nav devusi labāku saras cilvēku kopības formu kā ģimeni un tautu. Dabas likums ir absolūts. Pret to saceļoties, iet bojā ģimene vai tauta. Komūnisti savas varas sākumā teica, ka arī ģimene neesot vajadzīga, ka bērnus, kā visai komūnai kopīgi piederīgus, audzināšot tā, ka tie nezina ne savu tēvu, ne māti. Drīz šo domu vajadzēja atmest, un tagad komūnisti sāk jau slavināt arī tautas.

Nevienas citas kopības dēļ ten nebūs atstāt ne savu ģimeni, ne tautu. Ar cienību mēs skatāmies uz īru tautu, kas pat tik svarīgu tautas kopības elementu, kā valodu zaudēdami, ir palikusi tautas kopība. Nacionālās kopības ziņā visstiprākā gan ir žīdu tauta. Kādās gan zemēs tā nedzīvo un kādas valodas nerunā, bet katram žīdam pāri visām citām kopībām stāv viņa tautas kopība. Vienalga, vai žīds ir kapitālists vai komūnists, viņš pirmām kārtām ir žīds. Lielās tautas kopības dēļ žīdiem ir arī liela teikšana kā kapitālistiskās, tā komūnistiskās valstīs. Krievijas komūnistiskā revolūcija samala visus kapitālistus un vidus šķiru piederīgos, izņemot žīdus. Un kad Staļina dzīves pēdējās dienās komūnisti sāka vajāt žīdus, tad nekomūnistiskā žīdu valsts Izraēla protestēja, un dažu žīdu dēļ nekomūnistiskā pasaulē bija lielākā reakcija pret Krieviju kā daudzu miljonu citu tautu piederīgo dēļ. Žīdu valsts protestēja, kaut gan vajātie žīdi nebija tās pavalstnieki. Žīdu valsts saņems no Rietumvācijas daudzus miljonus dolaru, kaut gan tie žīdi, kurus Hitlera Vācija vajāja, bija Vācijas pavalstnieki. Vai var iedomāties, ka mūsu sūtņi protestētu, ja komūnisti taisītos iznīcināt Kirchenšteinu? Protams, ka ne. Protams, ka ne, jo viņš nepieder latviešu tautas kopībai. Viņš pirmām kārtām nav latvietis, bet komūnists.

Ar interesi vērosim, vai žīdu vajāšanas komūnistu zemēs turpināsies, un ja turpināsies, kā pret to izturēsies Rietumu pasaule?

Mūsu tautas kopības apziņas izkopšanā atliek daudz ko vēlēties. Mums nav pietiekamas tautas kopības pat viena likteņa trimdā izdzītiem. Mēs vēl cīnāmies par pagātni — par un pret Ulmani, par un pret 1922. gada satversmi. Ulmanis pirmām kārtām bija latvietis, un 1922. gada satversme pirmām kārtām bija latviešu tautas kopības lieta. Ja Ulmanis tika pie varas, tad nezin vai tā nebija arī šīs satversmes vai tās īstenotāju vaina. Tā ir neatkarīgās Latvijas Latvijas valsts vēsture: atstāsim to pagātnei bez naida. Ulmaņa vairs nav, bet satversme vēl ir, un to neatzīt nozīmētu saraut saiti ar brīvi izteiktu Latvijas tautas gribu. Var domāt, ka šī saite nav pietiekami laba, bet labāk tāda saite, kā nekādas. Daudz ūdens latvju Daugavā ir aiztecējis, daudz veļu laivu ir aizbraukušas. Daudz kas būs citādi, un tad jauno parlamentu varēs vēlēt jaunās satversmes zīmē. Tautai piekrīt izveidot jaunu satversmi, ne mums šeit, un ir ļoti iespējams, ka Latvija ietilps kādā lielākā federācijā, jādomā Eiropas Savienotajās Valstīs. Katrā jautājumā, kurš šeit piekrīt mūsu izlemšanai, cīnīsimies par saviem uzskatiem, bet tiklīdz vairākuma griba ir konstatēta, godam to respektēsim. Tas dos tautai viengabalainību un kopību. Pacelsim savu tautieti, bet nepagrūdīsim: tad mēs celsimies paši.

KAIMIŅU IEIETAIS CEĻŠ IR LABS

IGAUŅI IEVĒLĒJUŠI VALSTS PREZIDENTA VIETNIEKU

Nezīlēsim pasaules notikumu attīstību, kāda tā būs vai varētu būt pēc Staļina nāves, bet ka nākošajiem notikumiem būs cits raksturs un ka Staļina aiziešana pie Ļeņina un Trocka sāniem Krievijā radīs citādu atmosfairu, tas ir bez argumentiem skaidrs, neraugoties uz sociālistiski — liberālās pasaules pūliņiem izlasīt Maļenkova un Berijas bēru runās to, ko šie liberāļi un sociālisti tik karsti vēlās: lai nu dzīvo vien mums blakus boļševiku sociālistiskā pasaule, tikai lai mums nedrāž savas čekas lodes pakausī; ka boļševiki jau noslepkavojuši desmitiem miljonus un slepkavo joprojām pat veselas tautas, ko tur var darīt, un bez tam — tas jau vēl nebūt nav pierādīts! (Eleonora Rūzvelte).

Tagad Krievijā pasludinātais valdnieks: Maļenkova — Berijas — Molotova triumvirāts neizbēgs no tā paša likteņa, kas vēsturē ķēris visus triumvirātus, jau ar Cēzara — Pompeja — Krassa pirmo soli šajā virzienā. Neliekas arī, ka no Maļenkova iznāks Krievijas Cēzars. Drīzāk Krievijas nākošā politika savā attīstībā atkārtos svarīgākās variācijas no Francijas revolūcijas laika, un boļševiku zemē tuvosies Dantona un Robespjēra asiņainai divkaujai: 9-tam termidoram. Šo divkauju neizcīnīs vairs Molotovs, bet tā norisināsies starp Maļenkovu un Beriju. Kurš no viņiem būs Dantons, t. i. pirmais giljotinētais, un kurš Robespjērs, kas pieredzēja 1794. gada 28. jūliju, t. i. 9-to termidoru, to rādīs netālā nākotne. Bet Krievijā pieņemsies savstarpējās „tīrīšanas" un apvērsumu plānojumi(ne tik daudz tautā, tur varbūt nemaz, bet varas aparāta pašā tuvumā) un atmosfaira visu laiku būs drudžaina un melnas neuzticības pilna. Un tā nav spēka zīme, kādēļ arī Berijas bēru runas īstenā nozīme tikai tā jāsaprot, ka aiz bailēm par režimu viņš vīcināja gaisā čekas pistoli un draudēja pa labi un pa kreisi: „Palūkojiet mums uzbrukt! Mēs esam nāvīgi stipri!" Stiprais ir daudz klusāks un noslēpumaināks, tas draudīgi neblaustās, kā to pie Staļina zārka darīja Berija. Kremļa balsti ir sakustināti, kopš no tā mūriem bija jāiznes krieviem uzmāktais elku dievs, par kādu Maļekovam sevi padarīt vairs nebūs iespējams — laika trūkuma dēļ.

Un mums ar šo laika faktoru tagad jārēķinās visaugstākā mērā. Mums jākļūst maksimāli gataviem mūsu brīvības atgūšanai. Kaut vēl neredzam konkrētu pazīmju šajā ziņā, bet notikumu tendence mums jāsaprot, un tā prasa mūsu gatavību.

Kad arī Zviedrijā būs notikušas 30.—31. maija — 1. jūnija vēlēšanas, tad visās latviešu apdzīvotajās brīvās pasaules zemēs būs radītas vietējās centrālās pārstāvības. Liktenis ir labvēlīgi gribējis, lai Zviedrijas latvieši ar šo uzdevumu tiek galā tieši šajā brīdī.

Un tad ne brīdi vairs nedrīkst kavēt kopējās, globālās latviešu nacionālās vadības organizācijas radīšanu. Ja vēl vilcināsimies, tad visviltīgākā no politiķu galvām vairs nesagudros argumentus šīs vilcināšanās izgudrai „attaisnošanai." Ar stipri vājiem argumentiem ir mēģināts jo daudz runāt par technisku nevarēšanu šo vadības lietu nokārtot. Nē, viss ir tikai labas gribas lieta! Un šeit gribam sniegt teicamu paraugu kuram varam bez kavēšanās sekot. Mūsu kaimiņi igauņi ir atrisinājuši kā savas globālās vadības, tā arī pat savas nacionālās valdības jautājumu, pēdējo ar nupat 3. martā Detmoldā (Vācijā) izdarīto aktu proti: uz Igaunijas satversmes pamata tur ir sapulcējušies satversmē nosacītā vēlēšanu kollēģija kuras uzdevums — ievēlēt Igaunijas valsts vecākā vietas izpildītāju kad prezidents ir aizkavēts savus pienākumus pildīt. Par tādu ievēlēts zv. adv. Alfrēds Maurers, kurš pēdējās igauņu (Uluotsa ieceltās Tīfa) valdības kaŗa ministram Johanam Holbergam uzdevis pildīt valdības pienākumus, cik apstākļi to prasīs. Līdz ar to ir likvidēta sociāldemokrata Reija pretkonstitucionālā rīcība, kad viņš pats sevi pataisīja par valsts prezidenta vietnieku un iecēla savu valdību. Tas

(Nobeigums 3. lpp.)

Ilona Mamonova un inž. Jāzeps Herberts Benksons Hamiltonā salaulāti

DARBS un BEZDARBS

LABAS DARBA IZREDZES ONTARIO PROVINCĒ

Darba departamentā konstatēts, ka 1953. gadā būs liels darba roku pieprasījums. Jau 1952. g. nodibinājās un paplašinājās ļoti daudzi rūpniecības uzņēmumi, kuŗi savu darbību vēl vairāk paplašinās šogad. Piecos lielos uzņēmumos šai sakarā būs nepieciešami ap 12.000 jaunu darbinieku.

Visvairāk darbinieku vajadzība pieaugs automobiļu, ķīmiskā, metallu, lidmašīnu un elektrisko piederumu rūpniecībās. No visa jauno darbinieku skaita apmēram 70% tiks nodarbināti Toronto provincē. Daudz cilvēku vēl pieņems Albertas petrolejas un zemes deggāzes rūpniecībā, ka arī ķīmikāliju un sintetisko tekstiliju rūpnīcās.

Ontario provincē ierīko arī jaunas kokzāģētavas un kokmateriālu apstrādāšanas rūpnīcās. Tāpat pastiprinās mašīnu un darba rīku ražošanu.

SLIMNĪCU DARBINIEKU IEBĒRĪBAI

DV Kanadas Valde lūdz slimnīcās un sanatorijās nodarbinātos latviešus, kam ir ziņas par slimnīcās ievietotajiem tautiešiem, pieteikt Aprūpes daļas vadītājam latviešu slimnieku vārdus un adresi. Minētās ziņas nepieciešamas, lai varētu sniegt eventuālu palīdzību, kā arī savlaicīgi novērst sarežģījumus, kas ceļas visvairāk garā vājo un TBC slimnīcās. Pēc zināma slimošanas laika šīs slimnīcas ierosina slimnieku izsūtīšanu no Kanadas, ko iespējams novērst, ja laikus izkārto šos jautājumus attiecīgās Kanadas iestādēs.

TLTA PRIEKŠLASĪJUMS

Toronto Latviešu Tautas Augstskola rīko priekšlasījumu ciklu ar gaismas bildēm — Kanadas dzīvnieku valsts. Lasīs mag. rer. nat. I. Bickis. Otrs priekšlasījums 25. martā, plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā, Carlton—Jarvis ielu stūrī Toronto.

Ieeja 25 c., skolniekiem un studentiem brīva.

TLTA Humānitārā nod.

ATPĒRKAS NO SVĒTKU APSVEIKUMIEM

$2.— ziedojums trūkumcietējiem latviešiem Vācijā. Ar šo ziedojumu atpērkos no sveicienu sūtīšanas Lieldienās, un aicinu visus, kas domājuši sūtīt apsveikumus man, to nedarīt, bet apsveikumiem paredzēto naudu ziedot trūkumcietējiem. Tāda veida sveiciens mani iepriecinās daudz vairāk.

V. Osvalds

JAUNAS LATVIEŠU PIANISTES DEBIJA

Tulsa Daily World atzinīgi atsaucas par mūsu tautietes Zaigas Ores koncertu, ko tā devusi Tulsas universitātē, Oklahomā. Laikraksts atzīmē, ka Ore ir ASV trīs gadus; viņa kopā ar māti un brāli atstājuš Latviju, bēgot no komūnisma. Ore sākusi mācīties klavieru spēli jau Latvijā, Jelgavas mūzikas skolā. Vācijā viņa turpinājusi mācīties Erlangenas universitātē pie prof. G. Kempfa un M. Henačas. Amerikā Zaiga Ore ir dabūjusi stipendiju, lai nobeigtu savu mūzikālo izglītību Tulsas universitātē.

S!P!K!

S!P!K! locekles laipni lūgtas ierasties uz sanāksmi 27. martā, pl. 8 vak., 38 Asquith Ave, Toronto, (ziemeļaustrumos 1 bloks no Bloor — Yonge).

Daugavietes pārst. E. Ezera

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

28. martā, plkst. 10.00 sv. Andreja bazn. skautu un gaidu vecāku padome rīko Hamiltonas jaunatnes teātra izrādi Rūd. Blaumaņa Sestdienas vakars un naudas — mantas loteriju.

29. martā, Sv. Andreja baznīcā Garīgs koncerts. Piedalās E. Veskimetsa (soprāns), E. Sedliņa (alts), Ž. Zentiņš (tenors), P. Geistauts (baritons) un sv. Andreja baznīcas draudzes koris, komponista T. Ķeniņa vadībā. Programmā: J. S. Bacha, Šūberta, Alfr. Kalniņa, H. Pavasara u. c. darbi. un Mocarta „Rekviēma" fragmenti solistiem, korim un ērģelēm. Pie ērģelēm E. Timermane.

5. apr. (1. Lieldienās) pl. 4 p. p. TLNT pirmizrāde Raiņa Pūt, vējiņi sv. Andreja baznīcā.

18. aprīlī, plkst. 8.00 vakarā The Latvian Trio koncerts (V. Ziedonis, vijole, Dz. Treimanis, čello, V. Meļķis, klavieres). Programmā: Brāmsa un Arenska trio un pirmatskaņojumā Kanadā T. Ķeniņa trio.

25. aprīlī, sestdien, plkst. 8.00 vak. Sv. Andreja b-cas lielajā zālē, pianista komponista Volfganga Dārziņa klavieru vakars. Programmā: Skarlati, Bēthovena, Šopēna un Dārziņa darbi. Steinveja flīģelis.

3. maijā, svētdien, plkst. 6.00 vak. Sv. Andreja b-cas m. zālē, T. Ķeniņa lekciju cikla „Lielās mūzikas problēmas" 13. referāts: „Solo dziesma". Skaņu plašu ilustrācijas Pergolesi, Bēthovena, Šūberta, Šūmaņa, Brāmsa, Čaikovska, Debisī u. c. dziesmas.

9. maijā Rietumvācijas Oldenburgas operas saprānes Paulas Brīvkalnes koncerts Kanadas turnejas ietvaros, LNAK protektorātā. Eatona auditorijā, pl. 8.45. Pie klavierēm Vera Leinvēbere.

17. maijā, svētdien, plkst. 6.00 vak. Sv. Andreja b-cas lielajā zālē, T. Ķeniņa klavieru studijas gada noslēguma — atklāts audzēkņu vakars.

CITI SARĪKOJUMI

28. martā, pl. 19, TLB telpās, 198 Osler ielā, raibs vakars.

11. aprīlī, plkst. 19.00 sv. Andreja baznīcā pirmā latviešu „Krēslas stunda" Toronto. Tema: reliģija, filozofija, zinātne.

17. aprīlī, plkst. 8.00 DV Toronto nodaļas Dāmu komitejas sarīkojums DV namā.

EDITE HAIDERE RUNĀS RADIOFONĀ PAR LATVIJU

Jau pieci gadi latviešu draudzene Kanadā jeb — kā viņu zīmīgi dēvē — DP māte, radio komentātore Edite Haidere aizrautīgi, pašaizliedzīgi un prasmīgi cīnās par savu draugu labklājību un viņu pareizu izpratni Kanadā, un pret komūnisma varu viņu dzimtajās zemēs, aiz dzelzs priekškara. Ar karstu sirdi, nemaldīgu sievietes intuiciju, lieliski un plaši Otavas un Vašingtonas informēta par notikumiem komūnisma mākts zemēs, viņa ir kā Dieva kareivis, kas zina savu mērķi un nebaidās nekā. Neapliedzami Edites Haideres nopelni to tiltu celšanā, pār kuŗiem nesen neizprastais, pat nicinātais svešais bēglis, tagad atrod ceļu sastapt šīs zemes pastāvīgos iedzīvotājus un mantot to atzīšanu un bēgļu problēmu izpratni. Ir tikai reiz jādzird šī trauslā, dedzīgā DP māte, kuŗas dzīslās no tāliem senčiem rit franču hugenotu, skotu un beļģu asinis, bet kuŗas dzimtene ir Amerikas Savienotās Valstis, lai saprastu viņas neatvairāmo un pārliecinošo iespaidu uz klausītājiem Latvieši, kas dzirdēja viņas uzrunu Toronto Latviešu Biedrības piecu gadu pastāvēšanas svētkos, nekad neaizmirsīs, ar kādu fanātisku naidu viņa minēja mirušo diktātoru Staļinu, piebilzdama: Nē, viņš necieta diezgan, pirms mira! Šim slepkavam bija vairāk mocīties! — Ukraiņi nekad neaizmirst kādu viņas spontāni teiktu runu, pieminot kritušo ukraiņu partizānu vadoni. Nesagatavota Edite Haidere ir stāvējusi uz lielās Meseja zāles skatuves starp bijušiem partizāniem un karavīriem, pirms viņa aizdedzinājusi divi ar pustūkstoš sirdis, sakot: „Tauta ar dziesmu dvēseli, brīvie ukraiņi! Es zinu, ko jūsu viņi ir izcietuši salā un mežos cīnīdamies, tērpti nošautiem krievu karavīriem novilktās drēbēs. Es atdodu godu jūsu kritušam vadonim," — mazā līdz asarām aizkustinātā runātāja kareivīgi pacēlusi sveicienam roku. Un tie paši ukraiņi, no kuŗiem viņa sākumā brīdināta, ka tie esot komūnisti un pārgriezīšot viņai rīkli, asaras slaukot, nebeidzamās ovācijās, ir ieslēguši Editi Haideri savās sirdīs kā patiesu draugu un līdzcīnītāju.

Otrdien, 24. martā, plkst. 9,30 vakarā, no Hamiltonas raidītāja, Dial 900, viņa runās par Latviju un latviešu bēgļu problēmu, nosaucot savu runu „Tautas dvēsele" (Soul of a nation). Tai pašā vakarā, resp. ik katru otrdienu viņa runā no CFRB Toronto, pl. 10,15 par komūnisma apspiestām zemēm un bēgļu problēmām Kanadā. No Vinipegas C. K. Y. ik otrdienas vakaru, plkst. 8,15 noraida viņas runas; no Vankuvēras pirmdienās, plkst. 10,10 vakarā, C. K. N. W.; bet no Otavas, tieši krievu sūtniecībai zem deguna, kā viņa pati saka, viņa runā ik ceturtdienas vakarus, plkst. 9,45, no C. K. O. Y. Šie raidījumi saucas „Vanguard Viewpoint", un tie skar aktuālas komūnisma apspiesto tautu problēmas. jo Edite Haidere nebaidās netaisnību saukt vārdā, ne klaudzināt pie vēl slēgtām durvīm.

T.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEMASSVĒTKOS NOSŪTĪTĀS VELTES

Saraksts par franču zonā dzīvojošiem invalidiem un c. aprūpējamiem, kuŗiem 1952. g. Ziemassvētkos nosūtīta velte:

1. Bračko Valdemārs, tbc, 20.— DM, 14b, Schwenningen/N, Rathausstr. 4.
2. Bržezinskis Valentīne, zaud. vīrs, 20.— DM, Rottweil/N, Pfisterstr. 15.
3. Bržezinskis Staņislavs, zaud. 2 dēli, 20.— DM, turpat.
4. Freimanis Mārtiņš, tbc, 20.— DM, 14b, Laupheim, Kr. Biberach/Riss, Buhlerstr. 122.
5. Gilziņš Alfrēds, tbc, 20.— DM, 14b, Weingarten, Kr. Ravensburg, Kornhausgasse 4.
6. Gulbis Voldemārs, tbc, 20.— DM, 14b, Hechingen, Marktplatz 21, b. Gruhler.
7. Jansons Osvalds, tbc, 20.— DM, 14b, Rosenharz u. Ravensburg, St. Gertrudis.
8. Jaunsniķeris Julijs, slims, 20 DM, 17b, Lenzkirch/Schwd., Freiburgerstr. 6.
9. Kļavpurs Kārlis, tbc, 20.— DM, 14b, Ravensburg, Kirchstr. 16.
10. Kristopšteins Osvalds, tbc, 20.— DM, Tubingen, Rappstr. 19 b. Vogt.
11. Kugrēns Ģirts, tbc, 20.— DM, 22b, Doorsheim/Kr. Kreuznach, nr. 25.
12. Lazda Staņislavs, tbc, 20.— DM, 22b, Bad Kreuznach, Prieger Promenade 21.
13. Melnis Kazimirs, zaud. dēls, 20.— DM, 14b, Rottweil/N, Pfisterstr. 13.
14. Millers Otto, 20.— DM, Heilstatte Haid, Kr. Reutlingen, Post Haidkapelle u. Gammertingen.
15. Ogriņš Jānis, daž. iev., 20.— DM, 22b, Kirchen/Sieg, Wiesenstr. 23a.
16. Pastars Roberts, tbc, 20.— DM, Konstanz/Bo, Talgartenstr. 5.
17. Rutendārzs Ilmārs, tbc, 20.— DM, Heilstatte Haid, Post Haidkapelle u. Gammertingen.

Kopā 340.— DM.

A. Bērziņš, Apr. noz. vad.

KANADĀ

TORONTO

Latviešu Y klubam ievēlēta jauna valde šādā sastāvā: R. Plūme, V. Zvanītājs, A. Zieds, E. Arnolda, A. Kārkliņš, Ž. Zentiņš un V. Galviņš. Rev. komisijā: A. Kerāns, A. Stašāns un V. Rozenbergs. Valdes konstituēšanās notiks visu tuvākā nākotnē.

MONTREĀLĀ

DV nodaļas un MLP b-bas rīkoto plkv. O. Kalpaka atceres vakaru ar īsu uzrunu atklāja MLP b-bas pr-ks A. Caunītis, atzīmējot šīs dienas nozīmi latviešu tautas liktenģaitās.

DV nod. valdes pr-dis J. Zariņš nolasīja piemērotu referātu — Varoņu gars. Bija patīkami noklausīties bagāto referātu, kurā runātājs seviški izcēla latviešu tautas varonīgās brīvības cīņas, kurās labākais piemērs ir plkv. O. Kalpaks un viņa līdzcīnītāju varoņu gars.

Svinību dalībnieki ar ilgiem aplausiem sumināja kalpakieti kapteini G. Apīni, kas atradās svētku dalībnieku vidū.

DV Dāmu kopas dalībnieces enerģiskās pr-ces M. Putniņas vadībā bija sarīkojušas plašu bazāru. Bija vērtīgi laimesti, un lozes tika ātri izpirktas. Bazārs deva prāvu atlikumu, kas tiks nosūtīts trūkumcietējiem Vācijā.

Omulību veicināja bagātīgā bufete un J. Tilgas deju kapella.

Sarīkojums, diemžēl, bija pavāji apmeklēts, kam par iemeslu varēja būt daudzu tautiešu saslimšana un pēdējā laikā daudzie sarīkojumi.

Agronoms Imants Berģis ar ģimeni pirms gada ieradās Montreālā no Francijas; šinīs dienās Berģu ģim. aizceļojusi uz Vankuveru.

Jaunievēlētais otrās latviešu Ev. Lut. draudzes mācītājs H. Kušils šinīs dienās ieradies ar ģimeni Montreālā un šeit apmetīsies uz pastāvīgu dzīvi.

Montreālas latviešu skolas padome kopā ar visām Montreālas latviešu organizācijām rīko sestdien, 28. martā McGee Highschool auditorijā, 220 Pine Ave, W., Montreālas latviešu teātra „Pieklīdušais kaķēns" atkārtojuma izrādi. Ieejas cenas $1.50, $1.25 un $1.—. Izrādes sākums pl. 7,30 vakarā. Ar teātra laipno pretimnākšanu viss izrādes tīrais atlikums tiks nodots bērnu vasaras kolonijas iekārtošanai. Cerams, ka tautieši sapratīs šīs izrādes cēlo mērķi un jo kuplā skaitā to apmeklēs.

O. K.

HAMILTONĀ

Hamiltonā 15. martā notika Hamiltonas Latviešu Nama Fonda pilnsapulce, kurā bija pārstāvēti 92 no kopskaitā pārdoto 122 daļības īpašniekiem zīmju. Par NF līdzšinējo darbību referēja Nama Fonda pagaidu valdes pr-js Baškers. Divu gadu darbības laikā nav izdevies savākt paredzētos $3000.00, bet darbu neatlaidīgi turpinot varbūt pēc vairākiem gadiem būs iespējams savākt nama pirkšanas iemaksai vajadzīgos līdzekļus. Līdzšinējās nesekmības galvenie cēloņi ir bijuši ciešākas sadarbības trūkums starp organizācijām un tautiešu mazā atsaucība kopīgajam pasākumam.

Daugavas Vanagu Hamiltonas nodaļas pr-js Kleķeris paziņoja, ka DV izstājas no Nama Fonda un paskaidroja, ka sekmīga darbība būtu iespējama, ja vietējās organizācijas apvienotos. Hamiltonas Latviešu Biedrības pr-js H. Vilks paskaidroja, ka domstarpības starp organizācijām pastāvējušas dažos sīkos jautājumos, bet neesot iemeslu, kādēļ nevarētu sadarboties kopīga nama iegādes jautājumā. Tālāk H. Vilks norādīja, ka HLB kā patstāvīgai organizācijai nav principiālu šķēršļu apvienošanās sarunu uzsākšanai, un ja šādās domās būtu arī DV Hamiltonas nodaļa, tad apvienošanās sarunas būtu uzsākamas.

Tālākā sēdes gaitā pieņēma HLB priekšlikumu, lūgt DV pilnsapulci revidēt savu lēmumu par izstāšanos no Nama Fonda, pie šī lēmuma apspriešanas pieaicinot arī HLB un NF pārstāvjus. Līdz šī jautājuma noskaidrošanai NF darbību uzņēmās turpināt līdzšinējā pagaidu valde, kuŗai pilnsapulce izteica pateicību par līdzšinējo darbību. Sēdi lietprātīgi vadīja inž. E. Zaķis.

LATVIEŠU BIBLIOTĒKA VANKUVERĀ

Nupat šajās dienās Vankuveras pilsētas bibliotēkā tiek atklāta latviešu grāmatu nodaļa, iepriecinot latviešu lasītājus ar labu lasāmo vielu.

Šai bibliotēkai pamatu licis Valters Ziediņš, pagājušā gada Draudzīgā aicinājuma dienā ziedojot vankuveriešiem pirmo grāmatu: Pa aizaugušām tekām. Toreiz vēl biedrībai nebija domu dibināt bibliotēku, jo nebija ne grāmatu, ne telpu, kur tādas novietot, nedz cilvēka, kas to apkalpotu. Taču pirmā ziedotā grāmata draudzīgā sirsnībā it kā aicināt aicināja: nāc, nāc, jo viena pati grāmata plauktā modina sēras.

Biedrības vadībai radās laimīga doma, telpu jautājumu atrisināt ar pilsētas bibliotēkas palīdzību. Izrādās, kad šajā grāmatu krātuvē ir uzglabātas visu tautību grām., sadalītas atsevišķos nodalījumos. Trūka latviešu grāmatu plaukta, un biedrība lūdza ziedot grāmatas šādas latviskas nodaļas radīšanai. Sabiedrība ir bijusi atsaucīga, un gada laikā ziedojumu ceļā sanācis pie 200 grāmatu. Pilsētas bibliotēkā tās tiek iesietas visas vienādos vākos, un ik gadu tiek izsniegta zināma summa jaunu grāmatu iegādei.

Pirms nodošanas bibliotēkai uz atsevišķas lapas jāuzlīmē īss grāmatas saturs un raksturojums, kas tiek piestiprināts vāka iekšpusē.

Ir laimīgi sagadījies, ka šis darbs uzticēts tādam grāmatu draugam, kā Ilgai Balodei, kas ar smalku iejūtu, klusā pašaizliedzībā un ar lielu lietprātību veikusi šo darbu.

Šos izvilkumus biedrības priekšnieks Viktors Velde pārtulkoja angliski, ziedojot savas vakara atpūtas stundas. Nu šis lielais darbs ir veikts un gaida lasītājus.

Velde jau otro gadu vada biedrību. Ne vienmēr šis darbs ir tīkams, bet Velde ar dziļu izpratni vienmēr atradis attaisnojumu un izlīdzinājumu.

Grāmatas nododot pilsētas bibliotēkai izrādījās, ka tā neņem pretim maza formāta grāmatas, jo tās bieži lasītāji vai nu aiz aizmāršības vai citiem iemesliem nemaz nereģistrējot vienkārši ieslīdinot kabatā, radot grāmatu iztrūkumu. Mazās grāmatas tika izsniegtas tībai atpakaļ. Tā radās atkal pamats biedrības pašas bibliotēkai, kuŗai nupat izskanējušā Draudzīgā aicinājuma dienā savu daļu pievienoja māc. Avotiņš. Grāmatas turpina aizvienu vēl ienākt, un to skaits tuvojas atkal simtam. Bibliotēkāres pienākumus laipni uzņēmusies Ilga Balode. -ks.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KO SAUC PAR DIVJŪGU?

P. Vārpa, rakstīdams par divjūgu, nav bijis pietiekoši „uzmanīgs," bet it kā gudri mani pamācīdams, pats šoreiz ir ieslīdējis — vārdu un jēdzienu jūklī. (LA 7. februāra un 4. marta n-ros).

Ne jau vidzemnieku divjūga jūgšanas veids ir piebaldzēnu izgudrojums, kā to P. V. ir redzējis vienīgi Mērnieku laiku illustrācijās, bet tas gan ir veidojies dažādos novados gadu simteņos, nesdams līdzi savu vienkāršo nosaukumu. Arī Igaunijā, tāpat Latgalē! Ja P. V. atzīst, ka vidzemnieku divjūgs nav divjūgs, tad kā lai nosauc kurzemnieku ores divjūgu, ja vidzemnieku „piekabināmais" tiek piekabināts ratiem tādā pašā veidā kā kurzemnieki piekabina orei savu divjūgu?

Vēl lielāku brīnumu P. V. atklāj, it kā atcerēdamies no Vidzemes, ka „sedulkas" vidzemnieki lietojot vienjūgā ... Tāda pati aplamība ir apgalvojumā, ka piejūga zirgiem neesot ne loka, ne sedulku. Arī tas, ko esmu nosaucis par ores „iekārtojumu," jūgt divjūgu ar loku un sedulku, P. V. ir nesaprotams un nezināms, lai gan to katrs zemnieks varētu izdarīt vienkārši un ātri.

A. Dims, Kanadā

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM!

ZIEDOJUMI IEMAKSĀJAMI: DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņš, 280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās.

5. CĒSU KĀJNIEKU PULKS

Šai dienās paiet 33 pilni gadi, kad laikā no 1919.—1920. g. 23. marta nodibinājās jauna un spēcīga kaujas vienība 5. Cēsu kājnieku pulks. Šai dienā latvieši trimdā, dzimtenē, un moku ceļus ejot atceras savus bruņotos spēkus un Latvijas tapšanas laika vēsturi. Latvijas armijas vēsturē nav nevienas karaspēka daļas, kuras vārds nesaistītos ar leģendārām cīņām par brīvu, nacionālu Latviju. Gatā mēs skatām šai dienā tos brašos vīrus, ko 5. pulks ir atdevis tautai, gan kā krietnus patriotus, īstus latviešus, gan kaujas laukam drošsirdīgus karotājus. Šodien latvietis, jaunākai vai vecākai audzei piederīgs, pārstaigājot domās kritušo varoņu kapu vietas, redz tur brašos cēsiniekus un dzird tos sakām: „Ir jābūt drosmei cīnīties, ir jābūt drosmei nāvē iet . . ." 5. Cēsu pulka vīri to saprazdami ik gadus svētā piemiņā tur savu pulku. Tie pulcējās vienkopus, lai pakavētos kopīgās atmiņās par senām gaitām. Boļševiki iznīcināja mūsu armijas dzīvo spēku, bet ideja un gars ir vēl dzīvs, tas dzīvos mūžīgi. Krita pulka karogs, bet dzīvie pulka vīri iet tālāk. Tie saprot, ka kaujas lauka asinīm slacītais pulka karogs, ir atņemts, bet tas celsies no jauna. 5. CKP karavīru gars nezudīs nekad.

Pulka gada svētku dienā dzīvie pulka vīri piemin mocekļus, kas nonāvēti vai pazuduši boļševiku laikā: pulka bij. komandiņus ģen. Virsaiti, ģen. Bachu, pulkv.-ltn. Bokalderu un pēdējo pulka komandieri pulkvedi Briesmu, un ikvienu vēl zināmo vai nezināmo.

Šodien, kad mūsu sēru karogs stāv noliekts zemu jo zemu, — mēs dzirdam dzimtenes Latvijas balsi: „Mūžam nerims Daugavas viļņi, mūžam dzīvos varoņu gars . . ."

J. Treijs

NODIBINĀTA JAUNATNES PADOME INDIĀNĀPOLĒ

Jau janvāra mēneša sākumā Indiānāpoles (Ind.) latviešu jauniešu vidū izraisījās dzīvas pārrunas par eventuālo iestāšanos jaundibinātajā Amerikas latviešu jaunatnes apvienībā (ALJAĀ), pie kam gandrīz visi vienbalsīgi to atzina par vēlamu. Atklāts jautājums vēl tikai palika, kā to vislabāk izdarīt, jo Indiānāpoles latviešu jaunatne pašlaik saskaldīta ne mazāk kā 8 dažādās kopās, grupās un pulciņos, un iestāšanās ALJAĀ katrai šai grupai un pulciņam atsevišķi būtu kā neparocīgi, tā arī nevēlami.

Beidzot, vienbalsīgi atzīstot, ka Inliānāpoles jaunatnei ALJAĀ jāiestājas vienotai, nolēma šī mērķa reālizēšanai vistuvākajā laikā radīt gluži jaunu, visu pārstāvošo jaunatnes kopu un grupu aptvērēju. apvienību.

24. februārī šī doma beidzot arī reālizējās īstenībā. Jaunās Indiānāpoles latviešu jaunatnes padomes dibināšanas sanāksmē pulcējās ILB tautisko deju grupas „Jautrais pāris", ILB drāmatiskās kopas, Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzes kristīgās jaunatnes pulciņa un ILB literārās kopas pārstāvji.

Jaunajā padomē būs pārstāvētas visas Indiānāpoles latviešu jauniešu kopas un studentu pulciņi; bez jau pieminētajiem, vēl arī Indiānas latviešu studentu kopa, LKSA „Dzintars" Indiānāpoles nodaļa un vietējās skautu un gaidu vienības.

Jaunās padomes mērķos, bez jau pieminētās Indiānāpoles latviešu jauniešu pārstāvēšanas ALJAĀ, ir arī plašāku apmēru jaunatnes sarīkojumu organizēšana, plašu Kultūras dienu sarīkošana š. g. aprīļa beigās un līdzīgi pasākumi, kas prasa visu jauniešu sadarbību un spēku koncentrāciju.

Varam jaunajai pārvaldei novēlēt vislabākos panākumus un sekmes tās svētīgajā darbā!

Gundārs Grīslītis

Jāpieteic delegāti

ALAs kongresam

Amerikas Latviešu Apvienības Centrālā valde lūdz organizācijas, draudzes, kopas nekavēties ar delegātu pieteikšanu Apvienības gadskārtējam Kongresam, kas notiks Grand Rapidos, Mich. 17., 18. un 19. aprīlī, lai būtu iespējams Kongresa delegātiem izsūtīt Kongresa materiālus, nokārtot novietošanos un citus ar Kongresu saistītus jautājumus.

Centrālās valdes pēdējā sēde pirms Kongresa būs 28. martā (ne 11. aprīlī), tādēļ iesniegumi jaunu biedru uzņemšanai un citi priekšlikumi sakarā ar Kongresu iesniedzami līdz minētai sēdei, adresējot American Latvian Association, Inc. — 3220 17th Street, N. W., Washington 10, D. C.

Kultūras Fonda valde lūdz, ziedojumu vākšanas akcijai noslēdzoties, visas organizācijas un atsevišķas personas ziedojumu listes sūtīt atpakaļ. Atsūtamas arī visas tās listes, pēc kurām ziedojumi nav vākti.

Jaunatnes Pūra II daļu pieprasītājiem nekavējoties izsūtīs, tiklīdz grāmata būs saņemta no spiestuves. Vispirms grāmatu izsūtīs tiem, kas jau iesūtījuši samaksu.

KAIMIŅU IEIETAIS CEĻŠ IR LABS

(Pārnesums no 2. lpp.)

notika vienā laikā ar mūsu partiju vadītāju mēģinājumu sevi uzspiest par „dabiskiem" vadoņiem, dibinot Zviedrijas Nacionālo Padomi un izkombinējot savas trešdaļas nedeleģētās pilnvaras Londonas Eiropas Centrā, tā ka ir liels pamats domāt, ka Reija un mūsu politiķu mēģinājumi ir bijuši sarunāti un saskaņoti.

Bet šajā gadījumā mēs gribam uzsvērt otru mūsu kaimiņu soli, proti Zviedrijas un Anglijas igauņu nacionālās organizācijas ierosinājušas dibināt Igauņu centrālo organizāciju vispasaules biroju, kura uzdevums būtu saskaņot visu zemju igauņu nacionālo darbību un vadīt Igaunijas atbrīvošanas lietu. Šim ierosinājumam pievienojušās igauņu organizācijas ASV, Kanadā, Austrālijā, Vācijā, nozīmēdamas savus pārstāvjus šajā sadarbības birojā, kura sēdeklis ir Ņujorkā. Pēc igauņu pašu lēsuma, birojā apvienoti vismaz 80 proc. no visiem emigrācijas igauņiem brīvajā pasaulē. Un vienīgā grupa, kas birojā nepiedalās, ir Reija soc. demokrati ar viņu Zviedrijā dibināto „Nacionālo Padomi." Šis pēdējais apstāklis arī ir mums visai pamācīgs, proti, tajā ziņā, ka igauņu nacionālais vairākums nav gribējis padoties sociāldemokratu diktatoriskiem gājieniem, bet izšķīries par idejiski saliedētas vienības priekšrocībām pret mēchanisku apvienošanu, kam trūkst iekšēja idejiska un morāla spēka nacionālās cīņas uzdevumu sekmīgai veikšanai. Cik šī nacionālā vienība būs pati izturīga un faktiski sakausēta, kas negribēs par partiju kompromisiem un kombinācijām atdot kopējās organizācijas panākumu atslēgu, tik Reija soc. dem. nekas cits neatliks, kā izvēlēties vai nu palikt pilnīgi izolētiem, vai arī padoties nacionālai majoritātei un lojāli darboties līdzi. Taisni tā vajaga rīkoties arī mums pret politisko partiju diktēšanas tieksmēm. Lai gan mūsu partijas tieši šajos partiju varas jautājumos ir visai vienotas — „no sienas līdz sienai" — bet tikpat izturīgām savā vienībā vajaga būt visu zemju latviešu centrālam organizācijām, un tad politiskās partijas būs spiestas taisīt to pasu izvēli, kādas priekšā tagad stāv igauņu partiju spītnieku līderi — soc. dem. Reijs. Un tad varbūt tiksim uz vesglīga ceļa. Jo tādu ceļu latvieši gāja arī 1917. gadā, kad Valkā dibinājās Pagaidu Nacionālā Padome, kur sociāldemokrati nemaz nepiedalījās, bet tagadējo Breikša liberāļu priekšteči piedalījās tikai kā novērotāji, skeptiski noraudzīdamies uz patriotu pūlēm radīt tautas pagaidu pārstāvību. Kad šie patrioti nesatrūkās un nelūdzās spītētājas partijas, tad tās tomēr pievienojās un bija spiestas iet līdzi.

Mūsu kaimiņu ieiets ceļš ir labs un pareizs. Un šādā veidā mēs arī savu globālo vadības institūtu varam radīt pavisam ātrā laikā. Viss tas ir tikai labas gribas jautājums.

A. Kroders

Mēnešraksts Ausma

Šinīs dienās iznāca Indiānas Latviešu biedrības informācijas mēnešizdevuma „Ausma" 2. (11.) numurs, datēts ar 28. februāri. 10 lappušu biezā, rotātora tehnikā pavairotā izdevuma pēdējā numurā, kas veltīts īpaši pulkveža Oskara Kalpaka un 1919. gada 6. marta piemiņai, atrodam Edvarta Virzas dzejoli „Pulkveža atgriešanās", Indiānas L. B. pr-ka Kōnrāda Kārkliņa rakstu „1919. gada 6. marta ateerei", Ivara Veldres vietējā sporta chroniku, dziesmu draugu informātīvu rakstiņu — „Kāpsim dziesmu kalnā!" Valža Mārupieša rakstu sērijas „Par roveņu likumiem" 7. turpinājumu (šoreiz apskatīts septītais — Cerības likums) u. c. raksti. Praktisko nodaļu šoreiz reprezentē divi būvinženiera Jāņa Dzelzīša raksti — „Izredzes namu būvētājiem un pircējiem 1953. gadā" un „Kā jāaprēķina namu amortizāciju pie nodokļu deklarācijas".

Ar šo numuru mēnešizdevumā neliela daļa ierādīta arī literārajiem darbiem. Šoreiz šinī nodaļā iesākas jaunās paaudzes rakstnieka Ērika Krūmkalna novele „Atgriešanās", ko jaunais autors nolasīja jau janvāra mēnesī Indiānāpolē notikušajā jauno autoru darbu vakarā, iegūdams klausītāju piekrišanu un atzinību.

Vispār — „Sākot ar šo numuru, redakcija ir nolēmusi „Ausmu" paplašināt, sniedzot pēc iespējas pilnīgas ziņas par notikumiem latviešu sabiedriskā dzīvē Indiānāpolē un Indiānā. Tāpat mēģināsim katrā mūsu laikraksta numurā iespiest kādu no mūsu jauno autoru darbiem. Lai šo darbu veiktu, redakcija aicina visus, kas sevi uzskata par piederīgiem latviešu sabiedrībai, nākt talkā laikraksta darbā ar rakstiem, padomiem, lasītāju vēstulēm u. t. t. Izsakot valsirdīgi savas domas, varbūt varam novērst daudzas negatīvās parādības, kas jo bieži traucē saskaņu mūsu tautiešu starpā. Tāpat redakcija sagaida, ka arī tautieši, kas dzīvo ārpus Indiānāpoles, piedalīsies laikraksta darbā ar rakstiem par savu dzīvi un notikumiem latviešu sadzīvē citās pilsētās vai apgabalos.

„Ausma" iznāk reizi mēnesī. Katra numura cena ir tikai 10 centu. Abonementa maksu lūdzam piesūtīt vismaz par trīs mēnešiem uz priekšu uz sekojošu adresi: Mr. Vilmārs Spranemanis, 2328 N. Park Ave., Indianapolis 5, Ind."

Cerams, ka redakcija reizē ar izdevuma paplašināšanu padomās arī par tā satura uzlabošanu, jo līdzšinējā pieredzē vairākkārt nācies sastapties ar tiešām vājiem darbiem, kādiem labs piemērs ir tikko apskatītajā numurā ievietotais Vecās Katerines raksts (feletons, kritika, literārs sacerējums?) „Saruna". Ja izdevuma redakcija arī turpmāk vēlēsies „pasniegt" šādu vielu, tad žurnālam nekāda spožā nākotne gan nav sagaidāma.

Gundārs Grīslītis

LĀČPLĒSIS SEPTIŅDESMITGADNIEKS

ĢEN. O. DANKERA DZĪVE UN DARBS

LKOK ģen. Oskars Dankers

26. martā LKOK ģenerālim Oskaram Dankeram piepildās 70 gadu. Viņš dzimis 1883. gada 25. martā Irlavas pagastā Tukuma apriņķī lauksaimnieka ģimenē. Oskaram vēl mazam esot, vecāki pārcelas uz Jelgavu. Bērnība un jaunekļa gadi nākošajam lāčplēsim paiet Jelgavā. Viņš apmeklē pilsētas skolu un pēc tam Jelgavas reālskolu. Pēc skolas beigšanas viņš iestājas kā savvaļnieks armijā. No turienes drīz ceļš paveras uz kara skolu. 1903. gadā viņš iestājas Viļņas kara skolā, un to beidz 1906. gadā ar I šķiru. Virsnieka praksi un pieredzi viņš iegūst, dienēdams Somijā, Sveaborgas cietoksnī. Pirmajā Pasaules karā viņš cīnās Galicijā, kur smagi ievainots un kontuzēts krīt gūstā. No gūsta viņu atbrīvo tikai 1918. gada rudenī, kad jau Latvija ir brīva valsts. Viņš atgriežas Somijā, bet 1919. gada maijā caur Igauniju iebrauc Ziemeļvidzemē, un tūlīt brīvprātīgi iestājas nacionālajā armijā. Viņam uzdod formēt jaunu vienību. To. viņš nosauc savas pilsētas vārdā — par 3. Jelgavas kājnieku pulku. Izrādās, ka tāds pulks jau nodibināts agrāk, tādēļ pulku pārdēvē par 7. Siguldas kājnieku pulku. Dankeri apstiprina par šī pulka komandieri, un jaundibinātā vienība var iesaistīties atbrīvošanas cīņās. Vasarā pulku no Rēveles angļu kara kuģi pārcel uz Liepāju. 1919. gada 12. augustā Dankeri iecel par Liepājas rajona karaspēka priekšnieku. Viņš vada Liepājas aizstāvēšanu, iesaistīdams visus pilsētas iedzīvotājus. Par sekmīgo Liepājas aizstāvēšanu viņu apbalvo ar Lāčplēša kara ordeņa II un III šķiru. Pēc Dienvidkurzemes atbrīvošanas diviziju pārceļ uz Latgales fronti. 1919. gada decembra sākumā Dankeri paaugstina par pulkvedi un 27. decembrī iecel par Latgales divīzijas komandieri. 1921. g. viņu iecel arī par Daugavpils garnizona priekšnieku. Daugavpilī, šai tālajā Latgales stūrī, jaunās valsts armijas pārorganizēšanas darbs ir grūtāks kā citos garnizonos. Pulkvedis Dankers to sekmīgi veic. 1925. gada 22. jūnijā viņu paaugstina par ģenerāli, bet 1928. gadā augstākās militārās izglītības iegūšanai komandē uz Augstākajiem militāriem kursiem, kurus viņš beidz 1929. gadā. Pēc 13 gadu darba Latgales divīzijā, 1932. gadā viņu pārceļ uz Rīgu un piekomandē Armijas stābam. 1933. gadā viņu pārvieto uz Kurzemes diviziju un iecel par šīs divīzijas komandieri. Liepājā, paša aizstāvētā un atbrīvotā pilsētā, ģen. Dankers nokalpo pēdējos gadus Latvijas armijā un 1939. gadā uz paša vēlēšanos demobilizējas, aiziet pensijā. Bez tiešajiem dienesta pienākumiem ģen. Dankers darbojies arī Lāčplēša kara ordeņa domē, Apsardzības ministrijas padomē, un vairākas reizes ievēlēts par virsnieku Augstākās goda tiesas locekli un 1937. gadā par tās priekšsēdi. Valodu prasmes dēļ piedalījies kā loceklis dažādās ārzemju delegācijās un komandējumos. Apbalvots ar vairākiem ārzemju ordeņiem. Darbojies arī sabiedriskajā dzīvē Daugavpils, tāpat arī Liepājas Latviešu biedrībā, SK nodaļā un citur.

Vācu okupācijas laikā ģen. Dankers stājās grūtajā latviešu iestāžu pārorganizēšanas darbā un Ģenerāldirekcijā uzņēmās Iekšlietu ģenerāldirektora pienākumus. Šis darbs smags bija tādēļ, ka bija jāpakļaujas okupantiem un jāievēro pašu tautiešu vajadzības. Pēdējās bieži bija jāupurē okupantiem par labu, tāpēc ģenerāldirektoriem nereti bija jādzird tautas nodevēja vārds. 1944. gada oktobrī ģen. Dankers ar ģimeni dodas uz Vāciju. Pēc kapitulācijas amerikāņi viņu internē un divus gadus tur apcietinājumā. Beidzot viņu atbrīvo un aicina kā liecinieku Nirnbergas prāvā. Kādu laiku viņš tur strādā kā tulks pie amerikāņu izmeklētāja. Tā kā uz nometnēm durvis ir ciet, tad viņš strādā gan pie vācu zemniekiem, gan braukā pa latviešu nometnēm, kultūras filmas rādīdams. Kādu laiku viņš iesaistās YMCA's darbā. Tagad sirmais Lāčplēsis gandrīz zaudējis acu gaismu, vada dienas ģimenes vidū Memingenas latviešu nometnē.

-ks.

A. Šiņkis

CERĪBU ZEMES PĒDĒJIE AIZSTĀVJI

LATVIEŠU LEĢIONĀRU IZMISĪGĀS CĪŅAS KURZEMĒ 1944.—45. G.

ZIEMASSVĒTKU IESKAŅA UN KRIEVU LIELUZBRUKUMS

Kad pāri Dobeles — Džūkstes — Lestenes tīrumiem un mežiem sāka griezties decembra puteņi, aizvilkdami vācu un krievu tanku kāpurķēžu zemē iespiestās vagas, balti kļuva nevien purvi un lauki, bet arī kareivju augumi, kas salīkuši kustējās pa ierakumu grāvjiem. Skarbais ziemelis svilināja viņu sejas, saldēdams ciet viņiem acu plakstiņus.

Visapkārt spokaini rūsgani brūno koka ābu un dzeloņstieņu pinumi, kas norobežo neitrālo joslu — zemes daļu, kuras piederību ieroči izšķir bieži vien pat ne stundās, bet tikai dažās minūtēs.

Vientuļie pelēki zilganie sargu posteņi nenogurstoši raugās uz ienaidnieka pusi, asajos skatos slēpjot jautājumu, kādi būs Ziemassvētki Kurzemē?

21. decembrī bija sadzirdams kauju troksnis Saldus — Vaiņodes un Skrundas telpā. Vācieši, kas ieradās no 6. pulka labā spārna stāstīja, ka boļševiki uzsākuši lieluzbrukumu ziemeļos no Vaiņodes, dienvidos no Skrundas un Saldus. Bet cik tam īsti taisnības, to zināja vienīgi mūsu augstākā vadība. Jābūt divkārt modriem, tā vīri mudināja sevi, lai krieviem neizdotos izjaukt 19. divīzijas tik ļoti gaidītos Ziemassvētkus.

Ziemassvētkus karavīri gatavojās sagaidīt cienīgi. Bataljonu un rotu „trosi" darināja alu, tecināja „dzimteni," cepa ogu maizi un pīrāgus, par spīti tam, ka pienāce ziņas par ienaidnieka gatavošanos uzbrukumam.

Gaidot svētkus grenadieri rakstīja vēstules draugiem, piederīgiem meitenēm un centās uzminēt, kas kuram būs tautiešu sūtītajās svētku paciņās, kuras jau atradās bataljonu un rotas trosos. Vieni gaidīja raibus cimdus, citi siltu vilnas kaklautus vai kreklus, bet citi tikai pāris sirsnīgu, mīļu vārdu. Vienīgi tie, kuŗi bija visu jau zaudējuši, kuŗu dzimtā puse atradās viņpus Lielupes, jo tuvāk nāca svētki, jo uzmanīgāk vakaros pētīja zvaigžņu dzirkstis tai pusē, kur tagad retumis ierējās kāds ienaidnieka ložmetējs. Vai šis miers kaujas laukā būtu klusums pirms vētras? — Vai arī mongoļi būtu sākuši domāt par Ziemassvētkiem? „Nē, mums jābūt trīskārt modriem, šādai illūzijai nedrīkstam ticēt" domā baltā kā sniegs tērpā sargs savā postenī. Vīri pa tam no dienesta brīvajās stundās lēja patronu čaulās plošku dzeltenos taukus un kavējoties seno dienu atmiņās, puškoja mazas, zaļas eglītes, pa starpām uzvelkot Ziemassvētku dziesmiņas.

6. korpusa vienības īsi pirms Ziemassvētku kaujām bija grupētas šādi: labajā spārnā ar kreiso flanku pie Vārpām, apmēram ap 1000 m dienvidaustrumos no Anneniekiem, vācu 93. kājnieku divīzija. No tās pa kreisi vācu 21. gaisa spēku divīzija, ar tai pakļauto latviešu 7. pulku, iecirkni starp Krūmiešiem un Sudmaļiem. Šis pulks bija saformēts no robežsargu vienībām un Ivanova bataljona atlikām, pēc vācu numerācijas 106. gren. pulks, 1000 vīru stiprumā, majora Stīpnieka vadībā. 19. divīzijas daļas bija grupētas šādi: labā spārnā 6. grenadieru pulks pltn. Kociņa vadībā, ar piedalīto majora Laumaņa 19. fizilieru bataljonu starp Balžņām un Mazlutikām, pie kām fizilieru bat. bija pulka labajā spārnā, centrā 2. bat., bet kreisajā — 1. bataljons. Divīzijas centra iecirkni 2. gren. pulks ar pltn. Osi priekšgalā. Šī pulka 1. bat. ieņēma līniju starp Lutiku mežsarga mājām un Bērzbekām, bet šī pulka 2. bat., kuŗu komandēja kapteiņis Ruks, atradās divīzijas rezervēs Mežmaļos. Divīzijas kreisajā spārnā, starp Bērzbekām un Pečurām, bija 1. grenadieru p. majora Galdiņa vadībā. Artilerija bija sadalīta šādi: tiešam pakļautam 6. pulkam — 1. artilerijas pulka 2. divizions, 2. pulkam — 3. divizions un 1. pulkam 1. divizions. Pārējie vieglie divizioni atbalstīja 21. divīziju, bet smagie divizioni bija norīkoti vispārējai darbībai divīzijas artilerijas priekšnieka pltn. Katiševa vadībā.

Mierīgs un kluss iestājās 22. decembra vakars, tāpat mierīga bija nakts, un tad gausi tuvojās 23. decembra rīts. Sarāvušies un nosaluši, mazliet nervozi, nakts posteņi gaidīja dienas maiņu. Retas un gurdenas sniega pārslas lidinājās gaisā, it kā kavēdamās krist lejup.

„Tomēr svētki paies laikam bez „villas izmešanas" — diezgan pārliecinoši teica kaprālis Grimbergs, kas visu nakti bija pavadījis nomodā un kopā ar sargiem pētīja ienaidnieka pusi.

„Iespējams, kaut gan no tiem grēka āžiem vēl var sagaidīt visu," viņam neticīgi atbildēja d-kar. Urpēns, labākais mūsu 7. rotas patšautenes pirmais numurs, apbalvots ar II šķ. dzelzs krustu un trieciena zīmi.

„Vadniek, cik pulkstenis?" pieteši iejautājās kaprālis Grimbergs, vīrs, kam bailes bija svešas.

„Astoņi un divdesmitastoņas minūtes," ātru skatu uzmetis savam dienestniekam, es nosaku.

Un tad pēkšņi, kā uz burvja mājiena, pa kreisi viņā pusē nolīgojās visa Bērzupes mežainā pamale. Blāzmojot tumši sarkanām liesmu mēlēm, ierēcās neskaitāmi smago un vieglo kalibru lielgabali un aizgūtnēm spraķšķēja neredzamās mīnumetēju baterijas. Gaudoja gaiss un drebēja zeme — dzelzs šķembu strūklas rāva sev līdzi kokus un zemi. Eksploziju dullinošā rūkoņa pieņēmās arvien neţēligāka un granātas triecās cauri bunkuru masīvajām kluču kārtām, iznīcinot priekšmetus un cilvēku dzīvības. Grenadieri, iespiedušies uguns, dūmu un putekļu pilnajās ieroču lizdās, vērojot šo baismo nāves deju, gaida brīdi, kad sāksies kājnieku trieciens. Neviens vairs nedomāja par zaļo cerību kociņu bunkurā, pār kuŗu trakoja iznīcības viesulis.

Šo lielkauju krievi sāka 23. decembrī, ap plkst. 8,30, un tā vērsās pret 19. un 21. divizijas iecirkni. Pret 1. pulku un visu 21. div. iecirkni krievi laida darbā kaujas lidmašīnas, kuŗas šim nolūkam bija speciāli sagatavotas jau iepriekš. Galsā nepārtraukti darbojās ap 500 kaujas lidmašīnu, bombardējot aizmugures mērķus un apšaudot pat kaŗtu atsevišķu zīmnesi. Apmēram pēc 2 stundu viesuļuguns krievi pārgāja triecienā Sudmaļu—Rūdiņu joslā). Uzbrukums tika ievadīts pret visu 21. divīziju un 19. divīzijas kreisā spārnā esošo 1. pulka 2. bataljonu. Drošsirdīgais kapt. Šeibelis uzsāka cīņu ar krievu kājnieku kēdēm, pats cīnoties sava bataljona priekšgalā.

(Turpinājums sekos)

SAVIENOTĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDOS (MICH.)

Kaut ikvienam mums ir vēlēšanās, šīs zemes gaitas beidzot, atdusēties dzimtenes kapu kalniņā, tomēr liktenis dažreiz lemj citādi un neviens mēs nevaram pateikt, kur un kad būs mūsu dzīves noslēgums. Vārdos nevar uzskaitīt tās daudzās zemes un vietas, kur tagad gul latviešu karotāji, mocekļi, kas gājuši Golgātas ceļu un kas guldīti svešu zemju smiltājos. Tāpēc jo apsveicamāks ierosinājums lielākās latviešu kolonijās izraudzīt un iepirkt kopējas kapu vietas, lai mirušie tautieši varētu atdusēties vienkopus. Ar šādu cildenu domu pagājušā gadā nāca arī tagadējā Vienības draudze, bet līdz šim aicinājums palicis bez atbalss. Jāsaka, vai tiešām siki strīdi un nesaskaņas, bieži par tīri maznozīmīgām lietām, kas bieži aizēno daudz jauku un cildenu pasākumu, būs par šķērsli, lai arī šis labais nodoms īstenotos. Konkrētā gadījumā doma par kapa vietu iepirkšanu ir Wood Lawn kapos, kuŗi ir vieni no skaistākiem Grand Rapidos un tajos vienkopus atdusās jau pieci Vienības draudzes locekļi.

Pie Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes pastāv sieviešu palīdzības komiteja, Austras Barevicas vadībā. Pēdējā saņēmusi daudzas pateicības vēstules no tautiešiem Vācijā par piesūtītām drēbēm un apaviem. Tā kā lietotu drēbju sūtījumi pilnībā savu mērķi neattaisno un daudziem trūkumā nonākušajiem, veciem un slimiem sevišķi nepieciešama nauda, palīdzības komiteja jau tuvākā nākotnē vāks naudu, lai iepriecinātu vēl uz Lieldienas svētkiem tautiešus Vācijā.

Draudzes dāmu komitejas vadībā konstruējusies sekojošā sastāvā: priekšniece Alise Rozentāle, viņas vietnieces A. Jansone un A. Saulīte, sekretāre V. Siliņa, palīdze V. Vītola, kasiere V. Auziņa, palīdze A. Sergējeva, biedrzine E. Brūna. Jaunā valde nospraudusi zināmas vadlīnijas nākotnes darbam un uzskata par visai svarīgu pienākumu saistīt ciešāki draudzes darbā jaunātni, sekmēt latviešu skolas izveidošanos un līdzekļu papildināšanu draudzes nekustamu īpašumu fondā. Plašāku sarīkojumu dāmu komiteja organizē 12. aprīlī ar priekšnesumiem un loteriju.

Šī draudze Imanuela baznīcā bija rīkojusi prof. Ruševica, Austras Ruševicas un A. Kalnāja koncertu, no kuŗa atlikums $40.— caur Daugavas Vanagu organizāciju nosūtīti uz Vāciju par labu invalīdu namam Bērzaine.

Par draudzes priekšnieku arī šinī gadā darbosies E. Pētersons, kas ar lielu taktu un apņēmību novērsis vienu otru asumu, kas agrāk vietējā latviešu sadzīvē dažkārt nevajadzīgi izpaudās uz āru. Atzīmējams, ka E. Pētersons draudzes priekšnieka amatu vairs nevēlējās uzņemties, lai gan sapulcē saņēma vislielāko balsu skaitu, bet to darīja tikai uz atkārtotu padomes lūgumu.

V. Z.

INDIANAPOLĒ

Pulkveža Oskara Kalpaka 34 gadu nāves dienas atceres svinības Indiānapolē svētdien, 8. martā, ievadīja vietējās latviešu ev.-lut. dr. dievkalpojums, kur bez pašu draudzes māc. Pētera. Nesaules piedalījās arī māc. Egons Rūsa un ieradušies viesi — prāvests Kārlis Arnolds Birznieks un māc. Jēkabs Osis. Šinī pašā laikā amatā oficiāli ieveda arī jaunievēlēto draudzes pārvaldi un revīzijas komisiju.

Svinību turpinājumā dievnama blakus telpās Indiānas Laviešu biedrības sarīkojumā notika O. Kalpaka atceres vakars, kas bija pulciņējis ne tikai kuplu skaitu indiānāpoliešu, bet arī vairākus tautiešus — iebraucējus no citām Indiānas valsts pilsētām un laukiem.

Vakara programmu ievadīja īsa ILB priekšnieka Konrāda Kārkliņa uzruna, pēc kam sekoja Jāņa Labsvīra referāts par pulkvedi Oskaru Kalpaku un viņa nozīmi latviešu tautai.

Pieminot pulkvedi Oskaru Kalpaku un viņa varoņa nāves līdzgaitniekus, visi klātesošie, kājās piecēlušies, vienojās īsā klusuma brīdī.

Pēc tam sekoja vakara mūzikālā daļa, kuŗā piedalījās Indiānas Latviešu biedrības vīru koris, brīvmākslinieka, pazīstamā „The Latvian trio" ansambļa mūzika, pianista Valdemāra Meļķa vadībā. Koris noskandināja trīs dziesmas — „Visiem rozes dārzā ziedēja", „Tumšā naktē, zaļā zālē" un „Svēts mantojums". Šķiet, ka korim ir pietiekami labs balsu materiāls, vienīgi derētu krietni vien vēl piestrādāt pie saliedētības un tīrskaņas, tāpat atsevišķiem dziedātājiem noteiktāk jāievēro ritms un saskaņa.

Vakaru nobeidzot, ILB priekšnieks A. Kārkliņš sirsnīgi pateicās vakara dalībniekiem un visiem klātesošajiem, izteikdams cerību, ka arī turpmāk redzēsimies tikpat kuplā skaitā. Jo — vienībā ir spēks, un mūsu visu cīņa šodien ir kopēja — par brīvo Latviju!

Latviešu katoļu studentu apvienības (LKSAs) „Dzintars" Indiānāpoles nodaļa marta pirmajā dienā Indiānas Latviešu biedrības mājas telpās rīkoja koncerta vakaru, kuŗā ar priekšlasījumu — „Kosma rašanās un tā bojā eja" — piedalījās no Čikāgas iebraukušais viesis, LKSA „Dzintars" nodaļas darbinieks mag. math. Salimons Čačs.

Savā ļoti īsajā priekšnesumā referents mēģināja sniegt konspektīvu pārskatu par kosma rašanās iespējamībām un šīs pasaules varbūtējo bojā eju, bet arī tik kondensētā veidā šo vielu pasniegt apmēram 35 minūtēs runātājam nebija īsti pa spēkam, it īpaši vēl tādēļ, ka gandrīz lielākajā sava referāta daļā viņš novirzījās no paredzētā temata, iegrimdams reliģijas un teoloģijas jautājumos, vairākkārt citēdams Jauno Derību.

Lai gan pēc referāta un runātāja akadēmiskā grada (mag. math., ne theol.) pamatoti sagaidījām zinātnisku pieeju un lietu apgaismojumu, runātājs īsos vārdos pieminēja divas vadošās zinātniskās teorijas par iespējamo kosma rašanos, visu laiku pakavēdamies pie dažādajiem teologu un Sv. Rakstu uzskatiem šinī jautājumā, pie tam pēdējos arī netieši apzīmējot par vienīgi pareizajiem, pie pārējām teorijām piebildzams, ka tām visām esot trūkumi un tās esot apšaubāmas. Vispār — mums šādas lietas varbūt arī nemaz neesot iespējams un vajadzīgs izpētīt. Par kosma varbūtējo bojā eju runājot, S. Čačs izteica domu, ka tāda varētu kādreiz arī pienākt, bet ne mums aprēķināmā laika sprīdī.

Pēc referāta sākās debates, kuŗās vairāki klausītāji — kuŗu rindās bija tikai studenti, kā LKSA „Dzintars" biedri, tā Indiānas latviešu studentu kopas pārstāvji — runātājam aizrādīja uz vairākiem pēdējā laika pētījumiem un atzinumiem šinī laukā, kas runātājam laikam vēl bija sveši, tāpat vaicāja vairākus jautājumus, kuŗiem S. Čačs varēja sniegt tikai neskaidras atbildes. Beidzot viņš pat no atbildēšanas atsacījās, norādot, ka „mēs zināsim visu tikai tad, kad Dievs mums to atklās," un šāda atbilde — protams — neapmierināja nevienu . . .

Pēc īsa starpbrīža visi klātesošie sapulcējās blakus telpā, kur pie bagātīgi klāta galda sākās vakara otrā daļa — draudzīgā sadzīve, ko ievadīja kopīgi noskandinātā darba himna „Nevis slinkojot un pūstot", pēc kam Latvijai tika uzdzerts tosts vīna. Pie vietējās „Dzintara" nodaļas dalībniekiem sagatavotā mielasta un kopējās draudzīgās pārrunās, reizēm noskandinot pa tautas dziesmai, ātri aizrītēja pāris stundas un pienāca laiks šķirties.

Jāsaka — vakara pēdējā daļa noritēja tiešām īsti latviskā sirsnībā un īsti tautiskā noskaņā. Neizprotams tikai palika savādais sarīkojuma formulējums — „koncerta vakars", jo vēl līdz šim nebija paredzēts, ka 35 minūšu priekšlasījumu saue par koncerta vakaru . . .

INDIĀNĀPOLES CHRONIKA

Indiānāpoles (Ind.) tautieši, kas, izpildot savu pienākumu pret trimdas kopību, vēlētos kļūt Indiānas Latviešu biedrības (ILB-bas) vai Amerikas Latviešu Apvienības (ALAs) biedri, var pieprasīt iestāšanās veidlapas pie Konstantīna Sventecka — 2328 N. Broadway Aye., Indianapolis 5, Ind.; tālrunis — Wabash 5694.

Neaizmirsīsim, ka tikai vienībā ir spēks. Tādēļ — būsim vienoti!

Indiānas Latviešu biedrības informācijas mēneša izdevuma „Ausma" redakcija nesen saņēmusi vēstuli no Džona Džonesa, sirmā Kanadas latviešu meža dēla, kuŗš līdz viņam piesūtīt „Ausmas" numurus un īsumā apraksta savu raibo dzīves gājumu, kas šī laikraksta lasītājiem jau noteikti pazīstams no agrākiem „latviešu meža dēlam" veltītajiem rakstiem.

Savas vēstules nobeigumā sirmais Jānis novēl visiem Indiānāpoles tautiešiem spēka sagaidīt Latvijas atbrīvošanu.

STUDENTI VAR PIEPRASĪT STIPENDIJU

Arī šogad Brīvās Eiropas Komitejas Viduseiropas Studiju Centrs piešķirs stipendijas latviešu studentiem, kas studē amerikāņu augstskolā. Sīkāka informācija un lūgumu veidlapas pieprasāmas Mid European Studies Center, 4 West 57 Street, New York 19, N.Y., room 308. Lūgumi iesniedzami līdz 28. februārim.

Tāpat lūgumus tie jaunieši, kas atrodas Eiropā, var iesniegt Brīvās Eiropas universitātei Strasburgā; veidlapas studentiem, kas dzimuši pēc 1922. g. 31. decemb., pieparasāmas Association du College de l'Europe Libre, 7 Rue de la Paix, Paris 2, France. Stipendiju lūgumus Strasburgas universitātē var iesniegt līdz 1. aprīlim.

IV

Lukstiņš mesē sūca kafiju un cigaretes, bet tad, pretrunīgu domu nogurdināts, ielavījās atpakaļ kajītē un klusi apgūlās kojā. Atvērtajā ventilī pludoja spokainās zvaigznes stars, dziļi kojas tumsa kvēloja cigarete...

*

Nesaulis, atprasījis brīvdienu, saulojās uz ātrmājas saules jumta. Izkraušana bija turpinājusies visu nakti. Krasts putēja vergu kāju saceltajos putekļos. Pāri pretim uz mola Ammiraglio pastaigājās pilsētas iedzīvotāji un peldējās līča pusē dzidrajā Quarnāro. Viļņi zaigoja saules staros un šalcot krita uz mola melnajiem akmeņiem kā pret varenu klaviatūru. Ūdens ļāvās dziļi ieskatīties zāļu vijās ap asajām šķautnēm, bet ostā tas bija blāvs un pelēcīgi zaļgans. Krastu stūros šūpojās eļļaini salmi, papīri, lupata, drazas un tukšas pudeles.

Somu pavārs, aizslēpies aiz glābšanas laivām, ķircināja gar kuģi patrulējošo milici: „Ejā, ejā, allalā..."

Milicis apstājās. „Ejā, ejā..." Milicis sirdīgi klabināja šautenes aizslēgu un špāca zili melns: „Fašisti!"

„Ejā, ejā, allalā! Džovineca!" izsaucās pavārs, bet milicis nespējot dziedātāju saskatīt draudīgi lamājās.

Īsi pirms pusdienām Joahims, nosmulētās sporta biksēs, izlīda no ahterpīka tankiem, kur bija skrāpējis rūsu. Viņa nosvīdušais ķermenis, aplipis rūsas putekļiem un graudiem, saulē ziedēja kapara sārtumā. Ar slaidu lēcienu viņš pazuda dzelmē, virs līmeņa atstājot violetus eļļas plankumus. Atkal uznīris un pa akmens kāpnēm uzkāpis krastā, viņš skrēja atpakaļ uz kuģa. Sargs palēcās sāņus no slapjā peldētāja un palaida to garām.

Pēc pusdienas Nesaulis saģērba divas bikses, divus kreklus, paņēma bārdas dzenamos rīkus, baltu izolācijas lentu, aizgāja malā un iejuka svešajā pūlī, kas kustējās zem modernā celtņa, kura dinozauram līdzīgais skelets zilgoja saulē.

Celtnis nebija lietojams, jo trūka viens no četriem riteņiem, kurš „vēl nebija no Belgrādes pienācis."

No trešās lūkas krastā aizvēja gūstekņi ielauztām ribām. Saskrēja kareivji kā skudras ap mirstošu kāpuru un sadragāto aizvilka sāņus aiz sarūsējušām bojām.

Matroži mazgāja skursteni un mašīntelpas baltos ventilātorus. Asais ziepju ūdenis kodās baltajā krāsā un šelterklājs pludoja pelēki zilās samazgās. Pār brūnajiem jūrnieku ķermeņiem kā ugunīga puķe kvēloja saule. Lidoja putu pārslas, ziepju burbuļi...

Gar nomazgātajām saules jumta laktām skraidīja ūdens piles. Tīri noskalotas vizēja dzelteni lakotās glābšanas laivas un šļūtenes sidraba loks izšķida pret ventilātoru slaidajiem kakliem, iedzirkstījās bēgoša kuģa puikas mugurā un pēkšņi pār reliņiem klusi pazuda kravas telpā, no kuras atskanēja mežonīgs bļāviens. Kāpnēs uznira zvērīgi šaviebies miliča ģīmis.

„Joakim! Liec no šļūteni! Savākt pināles! Pulkstenis ir pieci!" komandēja bocmanis.

Nesaulis, no pilsētas atnācis atpakaļ un izģērbies sporta biksēs, sēdēja uz manilas trosēm, kas, spriegi sažņaugušās ap poleriem, turēja kuģi pie krasta. Viņš košļāja pīpi un vēroja molu Ammiraglio. Paskrēja garām, dienas darbos notraipījušies, matroži un klaigājot salēca ostā. Ielēca arī Joakims ar Nesauli un peldēja pāri ostai. Ūdenī matrožu ķermeņi kā bāli zaļi auga taustekļi vēdekļveidīgi izklīda pa kuģi. Daži aizpeldēja līdz ostas vidum, bet Nesaulis ar Joakimu pārpeldēja pāri un pārgāja Ammiraglio mola līča pusē.

Pēc neilga laika divi stāvi ielēca atpakaļ ostā un lēnām iepeldēja matrožu pulkā, kas trakoja — šķaidījās ar ūdeni, rēca aiz prieka un kā karuselī lēca kūleņus metot no kuģa ostā. Pār pieri salīpušiem matiem rāpās pa akmens kāpnēm krastā, skrēja garām sargam uz kuģa un lēca atkal vēl un vēl...

Sargs lādējās, bet mežonīgos peldētājus nespēja aizturēt. Pamazām karstās balsis norima, un vīri gāja mazgājamās telpās saldūdenī noskaloties. Vienīgi Joakims vēl plunčājās.

Pēc vakariņām Lukstiņš, iznācis no sutīgās mašīntelpas, slaukot ejlainās rokas un seju, iegāja kajītē.

Nesaulis, aizslēdzis durvis, pieskrūvēja ventili un aizvilka aizkarus.

„Nu, un? Vai kas jauns?" Lukstiņš šķietami nevērīgi jautāju un, atspiedies pret skapja durvīm, kārtoja pīpi. Nesaulis viņam nekā nestāsta, ne arī lūdz, domās smīnēja Lukstiņš. Nesaulim bija muskuļi, bet viņš bija neaptēsts. Labi, labi... Bet Lukstiņam krājās arī dusmas — ja jau Nesaulis kaut ko gudro, tad viņš var iegāzt visus uz kuģa esošos latviešus.

„Atver skapi!" Nesaulis Lukstiņu iztraucēja no domām.

Lukstiņš atvēra un palika nekustīgi stāvot. Tad purināja līdz pirkstiem nodegušu sērkociņu. Skapī uz ķebļīša sēdēja apmēram divdesmitpiecus gadus vecs vīrs tumšiem un vēl slapjiem matiem, ar plecos uzmestu kreklu. Nesaulis viņam palīdzēja izlīst no slēptuves. Pārklājis laikrakstus galdam, viņš to nosēdināja uz tā un, pārliecies svešā vīra kreisajai kājai, atrāva izolācijas lentu. No tumši sarkaniem lodes caurumiem izšļācās strutas. Nesaulis tīrīja brūci. Vīri klusēja... Lukstiņa vaigi kvēloja aiz pīpes dūmiem, bet Joakims sēdēja kojā, šūpoja kājas, un viņa platā seja bija izstiepusies gara, it kā viņam būtu bezgala garlaicīgi.

„Tā!" Nesaulis svarīgi noteica, pārsienot ievainojumu, un pamāja Joakimam uz skapja iemītnieka pusi: „Uz mola jūs nepaspējāt iepazīties. — Anoks."

Joakims slinki piecēlās un neveikli smaidot sniedza roku.

Sniedza roku arī Lukstiņš — nopietni un svinīgi.

„Šonakt viņš var gulēt brīvajā kojā virs manis. Un atstājot kajīti, durvis nedrīkstam atstāt nenoslēgtas," Nesaulis piekodināja.

„Rītu mēģināsim Anoku noslēpt akterpīkī."

Joakims piekrītoši pamāja.

Ejot kojās, vīri noslēdza elektrību un atvēra ventili. Mazā telpa pielija ar sarkanu gaismu, kurai šad tad pārslidēja brunota miliča ēna. Monotoni dūca palīgmotori...

Klajs dusēja. Izkraušana turpinājās sociālistiskā sacensības tempā, un dziļi naktī krastā tika aizvīta pēdējā pulvera kaste.

„Standby! Standby! Standby!" Kailajos koridoros kliedza bocmanis.

Vīri zibenīgi izlēca no kojām. Vai kuģis jau ties? Tādā gadījumā tūlīt sāksies kuģa pārmeklēšana! Pārsteigums stindzināja. Lukstiņš grūti vaidot meklēja apģērbu gabalus, bet Anoks stīvi vēroja vīru pānikai līdzīgo steigu.

„Standby! Standby! Visi vīri uz klāja!" Kliedza bocmanis un pēc brīža piemetināja: „Mēs pārollēsimies pretim pilsētas centram!"

„Velns lai parautu to sarkanbārdi!" Izdvesa Nesaulis un smaidot atlaidās kojā.

Tomēr nebija ko kavēties. Paslēpuši Onoksu skapī un noslēguši durvis, vīri uzgāja klajā.

Pie apvāršņa mēnessgaismā zvīņaini vizēja mākoņu plēne. Grabēja tērauda tauvas. Neklausīgi tās meta cilpas stiprajās matrožu rokās, līdz, apvītas vinču diskiem, iedūcās kā dobjas stīgas.

Komandtilta tumšā zeltoja jūras miklumā apzaļojušās kapteiņa apšuves. Kapteinis turēja rokā mikrofonu un komandēja. Komandas skaļruņas balsojās pāri moliem un ostai. Zvanīja mašīntelegrafs, viļņoja skrūves sakultais ūdens, un baltais okeana korsārs, ar tropos izbālējušu karogu, tinoties pelēkos motora dūmos, majestātiski slīdēja pāri ostas baseiniem.

Velkonis ar biezām manilas ūsām, piedūris šļēviņu pie kuģa sāniem, līdzēja tam pielikties krastā iepretim operai.

Krasts šeit nožogots nebija, bet sardze pastiprināta. No pilsētas, kareivju ielenkti, steidzīgi tuvojās pelēkie vērgu bari. Uzejot uz kuģa, miliči pārbaudīja viņu numurus. Matroži storboita kravas bomjus izgrieza virs krasta un nostiprināja klajā „saules",

Kravas telpas tika sagatavotas iekraušanai, bet vēršu pajūgi ar paredzēto mahagoniju koku kravu kavējās.

Kapteinis salonā dārdināja balsi: „Kur ir krava?"

„Būs, būs," — aizstāvējās dienvidslavi. „Mēs zvanījām uz Belgradi lietu noskaidrot, bet ostu bez kravas jūs atstāt nedrīkstiet!"

„No Belgrades es pavēles nesaņemu, bet no rederejas, un man vēl ir jāpiestājas astoņās ostās!"

Uz klāja ļaudis stāvēja bezdarbībā — pulcējās pie lūkām, kuģa malā, un gaidīja...

Nesaulis intensīvi gudroja, kā noslēpt Anoksos, kurš vēl vienmēr sēdēja skapī. Ahterpīķī viņu iedabūt vēl nevarēja, jo klājs bija cilvēkiem pārpildīts.

Atskrēja Lukstiņš: „Vālgrēns ir manījis!" viņš elsa un stāvēja pavērtu muti.

„Kā tu to zini?"

„Viņš ir komūnists... Vienmēr man mašīntelpā uzplijās. Neklausās, lai arī ko saka." Lukstiņš sabozās.— „Bet viņš..." nepabeidzis, viņš stulbi skatījās Nesaulī.

„Kā tu to zini?" Nesaulis uzbļāva.

Lukstiņš saviebās: „Valgrēns to ir manījis peldoties, un... Tad es biju messē. Smērēju sviestmaizes un... Valgrēns man nemanot bija nostājies aizmugurē, un es briesmīgi nosarku..."

(Nobeigums sekos).

Eglons Spēks

BĪSTAMOS ŪDEŅOS

Alfreds Ābers

AIZDIĢLIS

AUTORA ATMIŅAS PAR AVIŽRAKSTITĀJA TAPŠANU

III

„Bet vai tu zini, ka mans tēvs arī pats drukājas avīzēs?" — „Kaut ko dzirdējis esmu," es atsaku. — „Un vēl ko: to zīmējumu, kuru es uzzīmēju, kur mēs abi un Jūšku kalēja meitenei parādīti uz aizsalušās tērces Grilļu griežam, to manis tēvs lika pārzīmēt ar melnu tinti un aizsūtīja, lai liek iekšā Jaunības Tekās... Negribēju tev stāstīt, kamēr tur ieliek, tad būtu tev lielāks efekts. Tik nezinu vai tagad pavasarī vairs liks iekšā. Nav tā sezona." — „Efekts, sezona?!" es atkārtoju šos divus vārdus. „Kur tu tik pārgudri sāc runāt, ka es nesaprotu?" — „Inteliģentam cilvēkam, kas lasa grāmatas, tas jāsaprot. Tie ir svešvārdi, to izskaidrojumus var atrast Vidiņa Svešvārdu grāmatā. Es esmu tur meklējis. Piemēram, sezona, vasaras sezona, rudens, ziemas sezona. Kungiem šuj drēbes katrai sezonai savādas. Inteliģents, tas nozīmē, gudrs, mācīts, pieklājīgs. Efekts, — —".

Jānis nu runājot tīšām sāk padižoties ar visādu svešvārdu zināšanu un pin tos runā iekšā bez sava gala. Es nesaprotu, ko iesākt. Beigās uzbrūku:

„Vai glups esi palicis? Ko māžojies? Runā kā nākas, lai godīgs cilvēks var saprast un nelielies. Es no sava Silenieku krusttēva esmu iemācījies pulka pa krieviski, bet tevi ar to neķircinu, zinu, ka nesapratīsi."

„Nu kā tad pa krieviskam ir suns?" — „Sobaks". — „Ko? — zābaks!?" — „Zābaks pa krieviski ir sapogs." — „Sapogā bikses!" Jānis ķircinās. — „Bikses ir štaņas," es turpinu. — „Puišeli tāds. Vai tu tiešām proti pa krieviski?" — „Skaidrs, ka protu. Puišelis krieviski ir maļčiks."

Jānis nu man prasa un prasa, kā sauc to un kā sauc to pa krieviski, bet atbildes es kā zinu, tā zinu. Beigās viņam apnīk un, sākdams mani atkal āzēt, viņš iejautājas:

„Bet pasaki tu man, setuk, kā pa krieviski ir bē?" Šo „bē" viņš pavelk tā savādi gari, visādi locīdams, — reizēm kā kazbuks, reizēm kā aita: bē, be-ā, ba-ē, bo-ē! Labu brītiņu es sajūtos apkaunots un sakauts. Jānis to bēcināšanu turpina un pats smejas: — „Nu pasaki tu man to pa krieviski, pasaki, tad atzīšu, ka esi gudrāks." — „Aitas un āži krieviski blēj tāpat kā tu pa latviski!" es, jau dusmīgs kļuvis, atmetu. — „Tu mani nosauci par āzi! Tu nesaproti, ka manu bēināšanu ar svešvārdu sauc par skaņu variēšanu? Sivēns!"

Mēs metamies vies otram krūtīs un pamatīgi sakaujamies. Kāds mans spēcīgāks sitiens ķer Jānim pa lūpu, un tur pat asins pērļīte izlec. Es sabīstos, bet Jānis tikām ieklūp manās garajās matu pakulās un izrauj lielu kumšķi. Sabīstas arī viņš.

Laikam caur logu kaut ko no mūsu nodarbībām pamanījis, laukā klusu iznāk Lielais Ābers, ar kādu vicas galu salaiž abiem pa resnāko galu un nosaka:

„Tēviem un mātēm neteikšu ne vārda. Kas bijis — cauri. Marš, istabā! Skrodelis drīz sāks lasīšanu."

Taču tovakar Gudrais Ķelle pie lasīšanas netika. Bija atnācis Bagātā Degumnieku tēva meitas dēls — Klijas Oncs. Viņš jau otro gadu apmeklēja —kā tautā mēdza saukt — Priekuju muižas kungu skolu. Viņam bija mugurā apskaužami krāšņa skolas forma un nu skroderim vajadzēja atkal pašūt jaunu. Oncs teica, ka pa Lieldienu starplaiku tai jābūt gatavai, lai skolā varētu atgriezties ar jaunu. Vecā palikusi par mazu, bet pēdējā klasē pārejot jau nedrīkstot vairs izskatīties pēc puišeļa. Pēc gada būšot jāmeklē muižkunga vieta Krievzemē.

Gudrais Ķelle nu brašo puisi apmērīja un iztaustīja un apgrozīja jo pamatīgi. Sacīja, ka jāuzpopē platāki pleci, jāizceļ krūtis, visur jāieliek bagātīgi astru drēbe. Bet forma tad arī būšot kā ģenerālim! Beigās viņi abi sāka pīpēt te Onča, te skroderja papirosus un spriest un runāt par visādām mums ar Jāni abiem svešām lietām. Tās tomēr bija tādas, kas mums abiem interesēja vairāk par svešvārdiem un krievu valodu, un mēs klausījāmies uzmanīgi, abi uz skroderja gultas malas satupuši kā seni labi draugi.

Atminos, ka Gudrais Ķelle iejautājās Oncim, vai šis Zemkopī un Lauksaimniekā arī jau pamēģinājis spalvu. Daudzi priekulieši tur rakstot, un tāpat Līdumā arī. Oncs teica, ka neesot gan mēģinājis. Temati viens otrs tā kā būtu, bet viņš, jāatzīstoties, nemaz lāgi nezinot, kā tādu rakstu ielikšanu avīzēs maz izdarīt. Jāatzīstoties, ka daži no pēdējās klases gan drukājoties, bet, jāatzīstoties, viņam zināms lepnums liedzot iet ubagot padomus no pēdējās klases iedomīgiem audzēkņiem, bet, jāatzīstoties, paša klasē tāda zinātāja atkal neesot. —

Nu skroderis sacēlās kā spārnos! „Jaunais censoni un intelliģent'," viņš sacīja, „ja tik vien tās bēdas, tad tā nav bēda! Es tūlīt esmu jūsu pilnā rīcībā un jums tūlīt priecīgs pakalpošu."

Viņš paņēma Līdumu un Dzimtenes Vēstnesi. „Lūk, katras avīzes un tāpat katra žurnāla vienā vietā ir vienmēr iespiesta redakcijas adrese. Iespiešanai domātais raksts jāieliek aploksnē, uz aploksnes jāuzraksta redakcijas adrese, jāuzliek pastmarka, jāiemet pastkastītē un — tā lieta nodarīta!

Jauniem iesācējiem es varu ieteikt nerakstīt redakcijai nekādas pavadvēstules, — ne īsas, ne garas. Gan jau redaktori zinās paši, kas un kā ar rakstu jādara...

Taču šo to vajag arī zināt, kā tādu manuskriptu rakstīt. — Pirmkārt, redaktori un burtliči priecāsies, ja tas būs uzrakstīts skaidrā, labi salasāmā rokrakstā. Vislabāk iznāk, ja raksta uz līnēta papīra. Ja līnijas ir platām atstarpēm, tad viss kārtībā. Bet ja līnijas mazām atstarpēm, ieteicu vienā līnijā rakstīt, bet katru otru atstāt tukšu. Tas varen parocīgi redaktoriem pie raksta pārlabošanas.

Aprakstāmo papīru nav vēlams ņemt ne lielāku, ne mazāku par parastās skolas burtnīcas lapu. Tāds formāts parocīgs burtličiem. Nedrīkst aprakstīt lapu no kreisās malas līdz labajai: vismaz viena ceturtā daļa no lapas kreisās puses jāatdala ar zīmuli uzvilktu stāvlīniju.

(Turpinājums sekos).

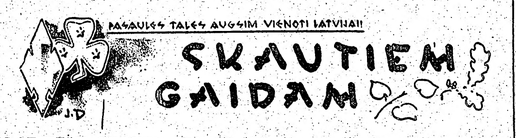

LATVIEŠU SKAUTU IZCILIE PANĀKUMI

Latviešu skautu un gaidu darbā Grand Rapidos vērojamas daudzas iepriecinošas parādības, kas liek ticēt, ka jaunieši, kas pulcejas šīs organizācijas rindās, izaugs par krietniem latviešiem vārda vistiešākā nozīmē. Sekmīgu nodarbību rezultātā, kas risinājušās vietējās latviešu biedrības telpās, 12 skauti ieguvuši II šķiru, 3 skauti I šķiru, bet viens — Vilis Barevics, ieguvis goda skauta nosaukumu un „Star" skauta pakāpi. Pēdējā skautās tiešā augstākā pakāpe Amerikas skautošanas sistēmā. Bez tam viņš saņēmis vēl citus apbalvojumus pēdējo divu gadu laikā. Apbalvojumi V. Barevicam piešķirti par mājas izdaiļošanu un izbūvi, fotografēšanu, veselības kopšanu, iespieddarbiem un sirošanu. Par šī latviešu skauta izciliem panākumiem skautu darbā bija ievietots plašāks raksts līdz ar uzņēmumu, kur tas redzams kopā ar skautu vadītāju A. Grigoru vietējā amerikāņu laikrakstā. Tajā bija starp citu attēlotas arī Viļa dzīves gaitas un atzinīgi pieminēta mūsu dzimtā zeme — Latvija. Piezīmējams, ka Vilis Barevics ir 14 gadus vecs, dzīvo Grand Rapidos kopā ar saviem vecākiem un apmeklē centrālo vidusskolu, kur tas parādījis ļoti labas sekmes arī mācībās. Latviešu skautu vienībai Grand Rapidos amerikāņu skautu organizācijā dots 288. numurs, bet pie mūsu centrālās skautu vadības tā reģistrēta kā 14. Skrundas vienība. Ar atzinību vēl jāpiemin, ka vienība par 1952. gadu saņēmusi visus četrus iespējamos augstākos nacionālos apbalvojumus, kas neapšaubāmi ir vietējo skautu vadītāju nopelns, tāpat audzināšanas un nodarbību sekmīgs vainagojums. Pēdējā laikā vienības sastāvs pieaudzis par vairākiem jauniem locekļiem, kas liecina, ka arī vecāki labi izpratuši šīs organizācijas svētīgo nozīmi.

V. Zirnītis

„SESTDIENAS VAKARS" TORONTO

Sestdien, 28. martā, plkst. 19.00 sv. Andreja baznīcā, skautu un gaidu vecāku padome rīko gadskārtējo mantu un naudas loteriju. Galvenie laimesti — skaisti izstrādāta servīze un lielākas naudas summas. Bez tam vēl daudz un dažādas glītas un noderīgas lietas: latviski izstrādājumi, spilveni, sedziņas, lelles, grāmatas utt. Lozes dabūjamas pie katras gaidas vai skauta, cena 25 centi gab. Laimes ritenis sāks griezties plkst. 18.00 un turpinās visu vakaru. Vinnesti būs saņemami uz vietas. Neizņemto vinnestu saraksts tiks publicēts laikrakstā.

Bez pašu mājinieku programmas vakaru kuplinās vēl Hamiltonas jaunatnes teātris ar R. Blaumaņa lugu Sestdienas vakars. Šo lugu jaunatne ar labiem panākumiem izrādījusi jau Hamiltonā, iegūstot skatītāju nedalītu atsaucību.

Neaizmirsīsim mūsu jaunatni un atbalstīsim tās pasākumus. I. P.

VECSKAUTU SANĀKSME

Toronto latviešu vecskautu sanāksme notiek 1953. g. 29. martā, plkst. 17.00, 123 Huron St., DV namā.

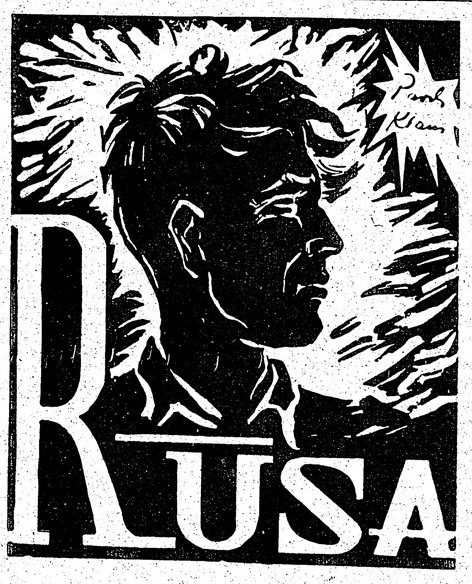

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS — REPORTĀŽA

49. turpinājums

Zilgmi viņš pazina no skolas laikiem un mīlēja to. Kopš bērnības viņš apskauda viņa vienmēr laimīgo pārgalvību, puicisko uzņēmību un drosmi, viņš mīlēja Zilgmes dažreiz bezkaunīgo lielību un stipro valodu, kas tomēr nekad neķļuva rupja — Zilgme it kā dzīvoja laimīgas zvaigznes zīmē, kas viņu pārvadīja visbīstamākajām zemūdens krācēm. Viņš nenožēloja leģionāru. Viņa lēmums Lejam nelikās tik traks, kā viņš to apzīmēja: tie gadījumi nebija reti, kad atsevišķās vienībās pēkšņi radās šādi trakuļi, un priekšniecība atrada veidu, kā tikt ar viņiem galā. Un tomēr — tas bija neprātīgi, ko Zilgme bija ieņēmis galvā. Risks bija pārāk liels. Jā, domāja Leja — būtu tas bijis cits, ne Zilgme, tad — lai Dieva rokā.

Leja kratījās un mētājās sēdeklī, pa ceļa sasalušajiem grumbuļiem savu mašīnu vadīdams, un viņa domas arvien atgriezās pie Zilgmes. Leja nespēja aizmirst apņēmību, kas skanēja leģionāra balsī, un viņa acu skaidro izteiksmi, — tā bija tik pazīstama,tā liecināja, ka šis cilvēks savu likteni izlēmis un līdz galam paļaujas tam. Un kaut arī tā būtu nāve, Dieva sods un pārbaudījumi. Kaut kur galā aiz tiem gaidīja lielais apsolījums, kamdēļ bija vērts veikt neiespējamo. Kas tas varēja būt? Milestība? Pārmērīga dzimtenes mīlestība? Jauneklīga godkāre, patētiska poza? Leja pazina šo fanātismu un saprata, ka tam tikpat veltīgi pretoties kā tādam, kas nolēmis dezertēt un nedēļām ilgi gaida izdevību — kā viens, tā otrs viņi reiz panāca savu.

Lejam pretim nāca ļaudis, kas atgriezās no ierakumu darbiem. Tur bija arī vecāki vīri un sievietes, pusaudžu meitenes un zēni. Vācu vadība gādāja par rezerves pozicijām — krievu spiediens pieauga, un bija skaidrs, ka tie darīs visu, lai Kurzemes cietoksni sagrautu. Kādas drūmas dienas gaidīja šo Dievzemītes stūri ar visām tajā saplūdušajām, sablīvētajām bēgļu masām no Latvijas novadiem? Barības sāka trūkt, kaja posts pienēmās, bet ļaudis paši to vēl pavairoja, nespēdami izšķirties, — braukt tālāk svešumā vai palikt? Varbūt notiek brīnums?

Klaušinieki nolūkojās Lejas automobilī ar nogurušu vienaldzību, cits ar neslēptu nicinājumu. Leja bija pieradis pie šiem skatieniem. Viņš raudzījās ļaudīm garām, kur tālumā jau parādījās divīzijas stāba miteklis. Tā bija liela muiža ar vecu parku, jau varēja atšķirt atsevišķus kokus un starp tiem jumtu sarkani brūnos, apsūbējušos kārniņus un zilu dūmu strūklas, kas maigi izlocīdamās un aicinādamas kāpa debesīs un pagaisa tur. Leju pārņēma sentimentāls jūtīgums. Pēkšņi viņš jutās noguris un vēlējās, kaut šis būtu tēva mājas Vidzemē, kur dūmu strūkla tāpat viņu sagaidīja jau no tālienes, kad nedēļas beigās viņš atgriezās no darba pilsētā. Viņš gribēja neviena nepamanīts ieiet savā istabā, atlaisties uz salmu maisa un pašaustas segas, salikt rokas zem pakauša un lauties domām, brīvi atdoties acumirkļa sajūtām un tēliem — tas spēja atpūtināt, izkliedēt, atpestīt no dienu sārņiem, kas krājas un noguļas galvā un krūtīs. Viņš noskurinājās — viņu gaidīja augstprātīgā, svešā vide ar savu oficiālo vēsumu, disciplīnas un etiķetes žņaugiem un politikas vienmēr uzmācīgo, vienmēr jaušamo klātieni.

Leja iebrauca pagalmā, nobremzēja un nodeva mašīnu stāba šoferim. Uz dzīvojamās mājas lieveņa viņš nodauzīja kājas, it kā pie tām būtu pielipuši dubļi, ar tiksmi ieklausījās, kā nodunēja dēļu grīda, tad nospieda rokturi un uzreiz atradās tajā pasaulē, ko šais gados nekādi nebija spējis iemīļot. Tā viņu saņēma no visām pusēm, tā vidēja zaļpelēkajās uniformās.telpu iekārtā, dzīves veidā, pat gaisa īpatnējā smaržā, balsu skarbumā un savstarpējā nesaticībā — viss tas acumirklī iežņaudza Leju savā varā un nomāca.

Bija jau pavēla pēcpusdiena, saule bija norietējusi, un viņa istabas biedrs — vecs seržants, stāba rakstvedis ar nikļa acenēm un sarkanu seju, iededza petrolejas spuldzi.

„Jūs nākat īstā laikā," vecais sacīja, „virsnieki jau sapulcējušies vakariņām."

Leja ātri nomazgājās, pārbaudīja savu tērpu un kā ik reizes, kad bija jāsastopas ar vācu virsniekiem šai nervozajā, mūžīga spraiguma pilnajā namā, ievilka elpu un viegli piekoda apakšlūpu. Drošiem, brašiem soļiem viņš pārsoļoja kanclejas istabu un apstājās uz ēdamtelpas sliekšņa.

Visi bija jau sapulcējušies. Virsnieki klusēdami stāvēja ap galdu, viņu vidū ģenerālis, kas, Lejam ienākot, piesardzīgi palūkojās savā rokas pulkstenī.

Saruna vakariņu laikā nevedās. Neviens negribēja nejauši nodot sāvas rūpes par draudiem frontē, bet viss cits likās nenozīmīgs. Viņi ēda zupu ar sausiņiem, vēršа cepeti, un, kad pasniedza dažas pudeles Mozeles vīna, ģenerālis palūkojās Lejam tieši sejā:

„Leitnanta kungs šovakar, liekas, zaudējis savu parasto omu. Vai dzirdējāt daudz ļaunu baumu?" Viņš pasmaidīja un pacēla savu glāzi pret Leju. „Laudis ārpusē, šķiet, vienmēr labāk informēti nekā mēs šeit, istabā."

Leja cienīja šo rūdīto kauju vilku — viņam bija rētas sejā vēl no Pirmā Pasaules kara. Viņš ne ar vaibstu nenodeva savus pārdzīvojumus, kad uzzināja, ka viņa nams Berlīnē kritis liesmām par upuri, un viņa ģimene dabūjusi galu drupās. Viņš nesteidzās arī mājup. Kopš Leja bija stāba dienestā, ģenerālis ne reizi nebija devies atvaļinājumā.

„Nē, ģenerāļa kungs," Leja piespiestā bezrūpībā atsaucās. „Parasti gan nav dūmu bez uguns, bet šoreiz pat dūmu nemaniju. Laikam ļaudis noguruši un netērzē vairs aplam. Valodas ir tās pašas vecās — kas būs? Un ko mēs ēdīsim, ja tā turpināsies? Visu acis vēršas pret vācu vadību, ļaudis ir pārliecināti, ka zemē būtu vairāk pārtikas, ja tā nebūtu izvesta uz Vāciju. Bet tās jau zināmas lietas. Es piedzīvoju ko citu — satiku kādu, kas nuļķīgā atklātībā uzticējās man — viņš gribot doties pār fronti, un lūdza manu palīdzību."

Virsnieki salti klusēdami saskatījās. Lejas atklātība un pašapzināšība šais kutelīgajās lietās tiem allaž bija likusies izaicinoša. Un itin kā deva iemeslu aizdomām. Petrolejas lampa dega sīkdama, un tās liesma raustīdamās mētāja ēnas viņu sejās.

„Jau atkal viens," ģenerālis iesmējās. „Vai jūs viņu arestējāt?"

„Nē," valsirdīgi atzinās Leja. „Vispirms jāuzzina, ko viņš īsti domā. Apcietināšana viņam aizsitīs muti. Bet pašreizējā situācijā man paliek iespēja izlikties par viņa draugu un uzzināt sīkumus."

„Vai jums šādu draugu nesanāk pārāk daudz?" dzēlīgi ievaicājās bakurētainais virsleitnants.

„Iespējams, ka viņu ir vairāk, nekā vajag," Leja mierīgi atbildēja, „bet katrā ziņā viņi ir godīgāki nekā tie, kas paceltām rokām pāriet ienaidnieka pusē."

Tā bija tikpat dzēlīga atbilde, jo taisni vācu vienībās bija ļaudis, kas frontes apstākļus ilgāk nespēdami panest, izšķīrās paši uz savu roku izbeigt karošanu.

Ģenerālis vērīgi lūkojās Lejas sejā, tad pāris reižu domīgi pamāja galvu un novērsās, lai aizsmēķētu cigāru. Virsnieki apklusa. Viņi ne labprāt pacieta šī latvieša klātieni, un drusku apskauda viņu par tā labajām attiecsmēm ar šefu.

Ārpusē tikko sadzirdams, un pamazām tuvodamies atskanēja krievu nakts izlūku lidmašīnas motora troksnis, kas atgādināja centrifugas nevienmērīgo malšanu.

„Paskatieties, vai logi pietiekami aptumšoti," norīkoja kāds no virsniekiem dienesnieku. Kaktā atskanēja telefons — mazais bakurētainais virsleitnants metās pie tā un ātrām roku kustībām kaut ko pierakstīja savā blokā. Kaut kur patālu sāka klaudzēt ložmetējs, tā bija reta, vārga uguns, un virsnieki klausījās tajā, kājās piecēdušies. Šie apciemojumi bija parasti dažreiz arī muižas dārzā un reiz pat pagalmā nokrita pa bumbai.

Bet lidmašīna aizmurrāja tālāk.

Leja raudzījās ģenerāļa cietajos vaibstos un atcerējās viņa galvas mājienus. Ko ģenerālis bija domājis? Vai viņš šo gadījumu vairs nevēlējās pārrunāt un atstāja to pilnīgi Lejas ziņā?

Pēc vakariņām viņš ilgi sēdēja uz savas gultas malas, smēķēja un klausījās, kā rakstvedis ar vienu pirkstu klabināja savu apbrūžāto rakstāmmašīnu.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

TORONTO, TEL. RI 3670

PIEDĀVĀ PIRKŠANAI

Latviešu rupjas un saldskābmaizes ceptuvi ar nekustamu īpašumu,

ceptuves iekārtu un izvadājamo mašīnu. Labs apgrozījums un ievērojams ik nedēļas tīrais atlikums.

Broadview — Gerrard rajonā

6 telpu 2 stāvu māja ar garāžas iespējām, jaunu apkuri. Ļoti labā stāvoklī. **Pilna cena $8.000. Iemaksa $1.500**

Pārdošanā vēl daudz citu īpašumu visos Toronto rajonos pēc izvēles un katra pirkšanas spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros

M. J. CAMPBELL & CO

TORONTO

TORONTO LATVIEŠU NACIONĀLĀ TEĀTRA

PIRMIZRĀDE

LIELDIENĀS, 1953. G. 5. APRĪLĪ, PL. 6 PP. TORONTO SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ

J. RAIŅA — tautas dziesma 5 cēlienos

PŪT, VĒJIŅI

Režisore — MILDA BĒRZIŅA. Kustību konsultante — IRMA KAJAKA-ĶENIŅA. Dekorātors — PĒTERIS KĀRKLIŅŠ. Kostīmi pēc BEATRIČES PĒTERSONES norādījumiem.

Apgaismotājs DŽEMS UDROVSKIS

Ieejas biļetes $2.00, $1.50, $1.00. Iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā 854 Bathurst St. Tālr. KE 3884. Berniem puscenas

(370)

KANADAS LATVIEŠU FILMAS

FILMU VIESIZRĀDE TORONTO

Izrādes notiks 27. un 28. martā, Poļu zālē, 62 CLAREMONT ST.

VAKARA IZRĀDE PIEKTDIEN, 27. MARTĀ, PL. 7.30

Pēc izrādes SAVIESĪGS VAKARS AR DEJU

Bufete ar stiprākiem dzērieniem. Loterija. Dejotāju uzjautrināšanai pusnaktī tiks izrādīta viegla satura komēdija KAS MĀK, TAM NĀK! Šī filma noliegta jaunatnei līdz 16 gadiem.

DIENAS IZRĀDE SESTDIEN, 28. MARTĀ, PL. 2.30 PP.

Šīs izrādes programmu papildinās kultūrfilma bērniem

Ieejas cena uz kino izrādi $1.25, bērniem 65c. Ieeja uz deju 75c

(22) K L F

ST. KATARĪNES DV NODAĻA RĪKO

DV TEĀTRA KANADĀ

VIESIZRĀDI

SVEŠĀS ASINIS

E. ZĀLĪTES DRĀMA 3 CĒLIENOS

Sestdien, 1953. g. 28. martā, plkst. 19.30 poļu WHITE EAGLE zālē, 43 Facer St.

IEEJA $1.25 (356)

APMEKLĒT LŪDZ NODAĻAS VALDE

Sagatavošanas noslēgumam tuvojas lielais albums,

GRĀMATA PAR LATVIJU

CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA

Rediģējis vēsturnieks EDGARS ANDERSONS

Cena — brošēta $9.80, iesieta, ar apvalku $12.50

Apm. 350 lpp., liela formātā ar pāri par 100 illustr., no kurām daļa vēl līdz šim trimdā nepublicētas

Lielajā, 2 gadus ilgajā darbā piedalās mūsu ievērojamākie zinātnieki, publicisti: Prof. A. Švābe, J. Rudzītis, V. Bērzkalns, J. Siliņš, K. Kalniņš, prof. B. Jirgensons, citi autori un Latvijas sūtniecība Vašingtonā.

Grāmatā apskatīta mūsu zeme, vēsture, cilvēki, kultūra, māksla, saimniecība u. c. nozares

Tā ir grāmata, kas nedrīkst trūkt nevienā latviešu mājā, tā ir grāmata, kas izplatāma visās amerikāņu un citu valstu bibliotēkās un mācības iestādēs

TAUTIEŠI — LŪDZAM TALKĀ

A. NIEDRAS jaunais romāns (Maija Purene II. grāmata)

TRĪS CAUŅU SIEVAS

Cena — broš. 2.90, ies. 3.50. Iznāks drīz

Turpinām sagatavošanu nākamiem 6.—10. sējumiem

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI

pāri par 1600 lpp. Cena — broš. 15.00, ies. $18.00

IESIETĀS PAR BROŠĒTO CENU,

tūliņ pasūtinot un maksājot. Pasūtināt var pie visiem apgāda pārstāvjiem. Palētinājums spēkā tikai sludināšanas laikā un ja apgādam katrs tūliņ paziņo par iemaksām pie pārstāvjiem.

Nepaziņošanas gadījumā palētinājums nav spēkā.

Grāmatu sūtījumiem uz Kanadu muita atcelta (292)

Apgāds un grāmatnīca

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Piemērotas dāvanas Lieldienām

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA TORONTO

123 HURON ST. ● ATVĒRTA DARBDIENĀS NO PL. 9.00 — 20.00

DABŪJAMAS:

Latviska izstrādājuma sudrablietas

Daugmales gredzeni	$3.00
Stīpiņu gredzeni	$4.10
Saules gredzeni	$9.00
Daugmales aproces	$14.00
Nameja aproces	$14.00
Kombinētās saktas, sākot ar	$9.00
Aproču pogas ar un bez dzintara, sākot ar	$4.10
Aproču pogas Saules motīva	$16.00
Kakla rotas ar dzintaru (Saules mot.)	$16.00
Kakla rotas ar pakariņiem, sākot ar	$4.80
Saules motīva aproces	$45.00
Saules motīva saktas	$25.90
Saules gredzeni (mazie)	$6.00

u. c.

Koka un keramikas izstrādājumi

Trijžuburu svečturi (koka)	$11.25
Šķīvji, sākot ar	$7.60
Karodziņu mastiņi, koka, sākot ar	$1.30
Māla krūzes, kausi, svečturi, lelles u. c.	

Rokdarbi

Tautiskas prievītes, sākot ar	$1.25
Grāmatzīmes, latviskie karodziņi	
Lelles u. c.	

Latviešu un cittautiešu skaņu plates

Latviešu un cittautu piemiņlietas

JAUNĀKĀS GRĀMATAS un apsveikumu kartītes

IZSŪTĀM PA PASTU ● TĀLĀK PĀRDEVĒJIEM ATLAIDES

PASTĀVĪGIEM KLIENTIEM PĀRDODAM ARĪ UZ NOMAKSU

AR 22. MARTU MŪSU TELEFONS EM 8-0792

Iecelošanas, izceļošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto

Tel. RA 7149

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, seviški sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708 TORONTO (552)

KĀRĻA LAZDIŅA

tirdzniecības zinātņu bakalaura Iecelošanas un Rakstu darbu birojs

Ilggadīga sekmīga prakse. Visa korespondence adresējama: Mr. Chas. **Lasdin, Room 12, 1501 St. Catherine St., W., Montreal, P. Q. Tel. — Wilbank 6805** (330)

Vajadzīga

MAŠĪNAS un ROKAS ŠUVĒJA

vieglo un smago aizkaru šūšanai. Prakse mēbeļu pārvalku šūšanā derīga.

MINTZ — DRAPERIES

419 Waughan Rd.

Toronto (369)

SAKROPĻOTS PLECS?

Ja Jums plecā ir griezīgas un durošas sāpes, dariet tā, kā tūkstoši dara.

Tūlīt ņemiet T-R-C's,

kas speciāli pagatavots pret Reumatismu, Arthritic Neuritic sāpju, kā arī Lumbago Neuralgia nomierināšanai

Necietiet nevajadzīgi! Ņemiet

T-R-C's jau šodien

Katrā aptiekā 65 c un $1.35. T-837

Dzīvokļa iekārtas apdrošināšana

pret

uguni, ielaušanos, zādzībām

Kažoku un vērtslietu apdrošināšana

pret

visa veida zaudējumiem

darba rīku un instrumentu apdrošināšana

pret

visa veida zaudējumiem

VALD. BĒBRIS

apdrošināšanas aģentūra

48 Rathnelly Ave, Toronto, KI 5913

Lietpratīgi pakalpojumi visās apdrošināšanas lietās (294)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

KAPSI'S HAIR STYLING

113 MAC PHERSON AV.

Starp Yonge St. un Avenue Rd

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties **pa tel. KI 4585**

runā vāciski, krieviski un zviedriski

MĪĻĀ TAUTIETE,

ja vēlies rast sev draugu dzīves kopsolim, tad lūdzu raksti man. Tevi vēlos no 26 līdz 34 g. vecu. Vēstules ar īsu biogrāfiju un ģīmetni, ko uz vēlēšanos sūtīšu atpakaļ, adresējamas LA kantorim ar Nr. 373.

Klusu ciešana garantēta.

DONIŅŠ ADOLFS

līdz atsaukties draugus un paziņas. Rakstīt 12 Charles St., East Toronto, Ont. Canada.

IZDODAMAS divas lielas istabas, viena ar un otra bez mēbelēm. Ar atsevišķu virtuvi. Pastāvīgi silts ūdens. Labā rajonā. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā LY 8580, Toronto. (369)

IZDODAMAS 2 nemēbelētas istabas. Zvanīt Toronto, tel.: GE 2606, pēc plkst. 6 vakarā.

IZDODAMA mēb. istaba ar virtuves lietošanu divām personām Pape — Gerrard rajonā.

55 Badgerow Ave.

Toronto, Tel.: GE 0628

zvanīt vakaros pēc pl. 6, sestdien un svētdien visu dienu. (359)

IZDODAMA mēbelēta istaba vieniniekam-cei ar vārīšanas iespējām. Pilsētas centrā. Laba satiksme. Vienmēr silts ūdens. Toronto, Tel.: TR 1826. (374)

IZDODAMA liela nemēbelēta istaba pirmā stāvā ar virtuves lietošanu. Laba satiksme. Zvanīt Toronto, RO 2936. (366)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuvi klusā mājā. Zvanīt Toronto, tel. RA 1407. (358)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu divi klusi dzīvojošām personām klusā mājā. **Sparkhale Ave pie Broadview St.** Toronto, GL 4997. Zvanīt pēc pl 7 vakarā un 6-9 rītā. (363)

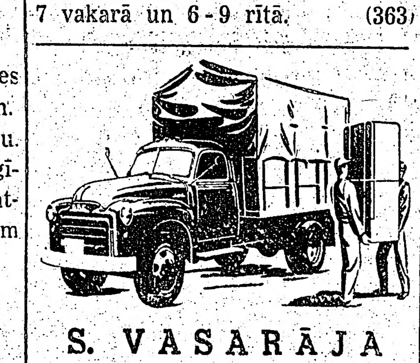

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT

OL 1403, Toronto (142)

BAZNĪCAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums Pūpolu svētdienā, 29. martā, plkst. 3 pp. Betlēmes baznīcā, Jauniešu iesvētīšana un dievgalds. Māc. R. Zariņš un A. Ozols.

Dayton, Ohio, latviešu ev. lut. Pūpolu svētdienas dievkalpojums 29. martā, plkst. 2 p.p. St. Paul ev. lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th St.).

Mācītājs Jēkabs Osis.

Bērniem turpat svētdienas skola.

Detroitas latviešu ev.-lut. sv. Pāvila draudzes Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu notiks 29. martā, plkst. 2.00 pp. Nācaretes baznīcā Vickburg ielā pie Grand Rivera. Māc. V. Līventāls. Dievgaldnieku pieteikšanās pirms dievkalpojuma sakristejā vai pie mācītāja mājā — 9593 Stoepel, Detroit 4, tel. TE 49854.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton Ont. tel.: 70136).

Martā mēnesī Hamiltonā.

Māc. E. Pavasars, (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont. tel. 9-3410). **Hamiltonā** Jaunatnes sanāksme ceturtdien, 26. martā, plkst. 6,30 vakarā mācītāja mājā.

Sestdien, 28. martā plkst. 7 vakarā Sv. Trīsvienības baznīcā dubultkvarteta „Kalvis" garīgs koncerts. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 75 c.

Māc. E. Lange (Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottawa, Ont.).

Otavā, 29. martā, plkst. 4,30 p. p. dievkalpojums Sv. Pētera b-cā.

Māc. A. Briedis (17-8th Str. Noranda, Que.)

Otavā, 29. martā, plkst. 2 p.p. dievkalp. ar dievgaldu Sv. Pāvila b-cā (210 Wilbrod Str.).

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str Toronto. Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latviešu draudze**

Sv. Jāņa Latviešu draudzes turpmākie dievkalpojumi

Svētdien, 29. martā, plkst. 4 p. p. Pūpolu Svētdienas dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

Zaļā Ceturtdienā, 2. aprīlī, plkst. 7 vakarā, dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu Sv. Trīsvienības baznīcā. Mācītāji — E. Ķerģis un A. Lūsis. Dziedās A. Bukovska.

Lielā Piektdienā, 3. aprīlī, plkst. 5 p.p. dievkalpojums ar sv. vakarēdienu, Jāņa baznīcā. Mācītāji — E. Ķerģis un A. Lūsis. Dziedās S. Ancāna.

I. Lieldienās, svētdien, 5.aprīlī, plkst. 6 no rīta, Lieldienu rīta liturģisks dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā.

I. Lieldienās, svētdien, 5. aprīlī, Lieldienu dievkalpojums, plkst. 5 p. p, Sv. Trīsvienības baznīcā. Dziedās koris, diriģentes E. Freimanes vadībā.

Dievgaldnieki lūgti iepriekš pieteikties pie mācītāja. Lai dievgaldnieku skaits Lielā Piektdienā nebūtu pārāk liels, draudzes locekļi, kam apstākļi to atļauj, lūgti pie dievgalda nākt Zaļā Ceturtdienā.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873). **Toronto** Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.). Sv. Andreja b-cā Pūpolu svētdienā, 29. martā, dievkalpojums pl. 4 p. p. Pēc dievkalpojuma pl. 6 draudzes koŗa Garīgs koncerts. Programmā J. S. Bacha, Mocarta, A. Kalniņa un H. Pavasara darbi un Mocarta Rekviēma daļas solistiem, korim un ērģelēm. Piedalās: Veskimets — soprāns, E. Sedliņa — alts, Ž. Zentiņš — tenors, P. Geistauts — baritons un draudzes koris. Pie ērģelēm E. Timermane, diriģents komp. T. Ķeniņš.

Lielajā Piektdienā, 3. aprīlī, dievkalpojums ar dievgaldu pl. 11 rītā.

Pirmajās Lieldienās, 5. aprīlī, dievkalpojums pl. 10 rītā.

Klusajā nedēļā baznīcas blakustelpās bībeles stundas ar virsrakstu: „Kristus ciešanas vēsturiskā un ticības skatījumā", pirmdien, 30. martā plkst. 7,30, trešdien 1. aprīlī plkst. 7,30.

Māc. E. Bērziņš (5833 - 45 Ave. Red Deer, Alta) svētd. skola katru svētdienu **Red Deera** māc. mājā plkst. 11 no rīta.

Red Dīrā, 3. aprīlī Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 6 p. p. Mt. Calvary b-cā.

Kalgarijā, 5. apr., plkst. 3 p. p. Lieldienu dievkalp. Mt. Calvary b-cā, 3 Str. un 4 Ave. W.

Māc. A. Gaudiņš (2510 Marlowe Ave. NDG, Montreal, Que. t. 3422). **Montreālā,** 29. martā plkst. 1 p. p. dievkalp. Redeemer b-cā (285 Clarke Ave, Westmount).

Māc. H. Kušķis pag. nedēļā no Kirkland Leikas pārcēlies uz dzīvi Montreālā, kur uzņēmās otrās latviešu draudzes vadību.

*

Baznīcas ziņas, lai tās iekļūtu trešdienas numurā,jāiesūta ar aprēķinu, lai tās iepriekšējās nedēļas otrdienā būtu Hamiltonā.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.)

St. Katarinē, 29. martā, plkst. 3 p. p. Kristus bazn. Pūpolu svētd. dievkalp. ar dievgaldu.

Londonā, 3. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dievgaldnieki lūgti pieteikties.

Niagārā, 5. aprīlī, plkst. 3 pp., Lieldienu dievkalp. ar dievgaldu Pāvila baznīcā.

Welandā, 19. aprīlī, plkst. 1 pp. Ungāru baz. dievkalp.

St. Katarīnēs 19. aprīlī, plkst. 3. pp. Kristus baznīcā, dievkalp.

Sarniā, 25. aprīlī, plkst. 6 vak.

Londonā 26. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

St. Katarīnēs 14. martā salaulāti Ilmārs Dālbergs ar Martu — Līliju Balodi.

Māc. F. H. Ruperts, Sadberijā, 29. martā, Pūpolu sv., pl. 1 p. p. dievkalpojums Kristus b-cā, Regent St.

Sadberijā, 5. aprīlī Lieldienu dievkalpojums plkst. 2.30 pp. Kristus b-cā, Regent St.

Sault Ste. Marie, 4. aprīlī sestdien, pl. 8 vak., Lieldienu dievk. ar dievgaldu Zion Ch.

TORONTO BAPSTISTU

Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar bērnu un jaunatnes priekšnesumiem — dziesmām, dzejām, mūziku, 29. martā, plkst. 17.00. Walmer Road bapt. baznīcā. Māc. R. Ekšteins. Piektdienas vak. pl. 20 lūgšanu sapulce.

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

25. martā, plkst. 19, College United bazn. vingrotavā Toronto volejbola meistarībā intermediate līgā TLSK — krievu c. c.

*

25. martā galda tenisa spēles vienībām Toronto meistarībā.

*

25. martā, plkst. 21, YWCA's vingrotavā 21 McGill ielā Toronto volejbola meistarībā sieviešu līgā TLSK 2. vienība — igauņu 2 v.

*

28. un 29. martā Ontario slēgtās meistarsacīkstes galda tenisā.

VOLEJBOLA MEISTARĪBA

Toronto volejbola meistarībā sieviešu līgā atrodas igaunietes, kas trīs setu spēlē prata sagādāt pirmo zaudējumu TLSK vienībai. Šī spēle nebija seviški augstas kvalitātes, bet abas vienības spēlēja labāk kā iepriekšējās reizēs. Otrā vietā ar vienu zaudējumu atrodas TLSK 1. vienība, bet trešā TLSK II vienība un ukraiņu SA.

Pēdējā vietā bez uzvarām stāv igauņu 2. vienība.

Katrai vienībai vēl atlikušas pāris spēles un noteikumi paredz, ka divas labākos panākumus guvušās vienības sacentīsies atsevišķā spēlē Toronto meistarnosaukuma dēļ un abas bauda tiesības piedalīties Ontario apgabala meistarībā. Liekas, ka nevarētu būt šaubu, ka pēc Toronto meistara goda un Ontario meistarībā spēlēs abas ilggadīgās sāncenses — igaunietes un TLSK 1. vienība.

Senioru līgā turnīra priekšgalā atrodas YMCA's igauņi un sokoli, katrs ar vienu zaudējumu. YMCA's latvieši līdzšinējās spēlēs piedzīvojuši 4 zaudējumus, bet Kaleva un TLSK vienības piecus.

Pēdējā vietā pagaidām bez uzvarām atrodas Ukraiņu SA vienība un, ja pēdējās spēles nenesīs pārsteigumus, tai nāksies atstāt augstāko līgu.

Intermediate līgā TLSK vienība veikusi apmēram pusi no visām spēlēm un ar vienu zaudējumu atrodas turnīra vadošo vienību starpā. Ja atlikušajās spēlēs nenāksies piedzīvot zaudējumus, tad TLSK vienība iegūs tiesības spēlēt finālspēlēs.

JAUNATNE STARTĒ

Visus pēdējos gadus Toronto latvieši startēja daudzos un dažādos sporta veidos, bet vienmēr tikai pieaugušie un, ja neskaitītu pāris galda tenisistus, tad varētu teikt, ka latviešu jaunatne sportam bija zudusi. Tas nenozīmēja, ka jaunatne bija aizgājusi no sporta, bet gan tikai to, ka tā iesaistījusies kanadiešu sporta jaunatnes vidū, kur liels ir asimilācijas risks.

Pateicoties A. Freiberga uzņēmībai, TLSK izdevās izveidot latviešu jaunatnes basketbola vienību, kas latviešu publikai demonstrēja savu spēles māku sacensībā ar kanadiešiem. Spēlē, kur abas vienības piegāja ar neatlaidību un cīņas sparu, pavīdēja viens otrs skaists spēles moments un laba griba, ko gan traucēja lielais uztraukums daudzo skatītāju priekšā. Beigu svilpei atskanot, savās „ugunskristībās" latviešiem nācās atzīt kanadiešu 23:20 pārsvaru.

TLSK jaunatnes vienībā spēlēja: Rasiņš, Airens, F. un E. Petmaņi, Brīviņš, Stabiņš, Pavelsons, Timbers, Kalniņš, Pukītis un Grīnbergs.

Jaunatnes vienības vadītājs A. Freibergs pēc spēles izteicās: „Varam būt apmierināti ar sākumu, vasarā domājam citīgi spēlēt volejbolu."

TLSK (TREN. KAZAKS) — SPARTA 65:63

Ontario latviešu meistarībā basketbolā TLSK sacentās ar Spartu.

Spēles pirmajās minūtēs Sparta guva vairākus grozus, bet drīz klubs rezultātu izlīdzināja un pārņēma vadību. Raitā un līdzvērtīgā spēlē pirmais puslaiks beidzās neizšķirti 34:34.

Otrā puslaikā ar precīziem metieniem klubs atrāvās no Spartas, gūstot pārsvaru 53:40. Kad sākās Spartas pretofensīva, īsā laikā tā prata panākt 10 punktus un trešais ceturksnis beidzās 53:50 TLSK labā. Pēdējā ceturkšņa sākums atkal piederēja klubam. Lai gan Sparta mainīja spēles sastāvu: vīrs pret vīru, tā nespēja panākt izlīdzinājumu un atstāja laukumu kā zaudētāja.

Lai gan kluba vienībai iztrūka labākais groza guvējs Ploriņš, tomēr Kazaks bija pratis atrast spēles veidu, kas deva uzvaru komandai, kas spēlēja kustīgu un labi izveidotu spēli zonu aizsardzībā un pārdomātu uzbrukumu, nebija atsevišķu „zvaigžņu", bet gan saliedēta vienība.

Zaudētāji nespēja atrast vajadzīgo spēles veidu un klubam, labi uzmanot Spartas bīstamāko spēlētāju — aizsargu Litaunieku, daudz kas spartiešiem neizdevās tā, kā bija domāts.

TLSK: Rozentāls 18, Brīmanis 17, Pērkons 11, Kazaks 10, Skujiņš 5, Circenis 2, Simsons 2.

Sparta: Litaunieks 19, Kuncāns 15, Žulps 13, Zutis 8, Rops 7, Bulte 0, Treimanis 0.

DAŽĀS RINDĀS

LSST piešķīris Trimdas sporta nozīmi latviešu sportistiem Vanagam un Koņeckim.

*

K. Āboliņš Birminghamā 10 jūdžu soļošanā 17 dalībnieku vidū ar laiku 1:39:32 st. ierindojies 2. vietā.

*

Londonas basketbola meistarībā pēdējās kārtas spēles: DVF — US Flyers 48:41 un LLSK — Centr. YMCA 48:46.

*

Nujorkas Nuntrechtas intermediate līgas spēlēs latvieši uzvarējuši Gaels 59:32, bet zaudējuši Tamohovks 61:76.

*

Austrālijā, sporta kopas Ventas rīkotā tenisa turnīrā vīriešiem uzvarēja A. Osis, sievietēm M. Kalniņa, vīriešu dubultspēlē Osis—Erkens, jauktā dubultspēlē Osis — Grantiņa un sieviešu dubultspēlē Kalniņa — Grantiņa.

*

Norandas „Rīga" basketbolā uzvarēja Norandas Grads 63:36.

*

Hamiltonas Sparta ir Hamiltonas pilsētas meistars basketbolā intermediate līgā.

Dr. JĀNIS KAROLS

M.D. — L.M.C.C.

pieņem slimniekus 404 DELAWARE Ave. Toronto

Darbdienās no 9—11 un 5—7, izņemot trešdienās, tel. OL 1681

Savus padomus un pakalpojumus piedāvāju kā:

T. EATON Co.

PĀRDEVĒJS MĒBEĻU NODAĻĀ COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

(esmu pusdienās no 1.20 — 2.30)

NIK. MEDNIS,

TEL. DARBĀ TR 1133, LOKĀLAIS 4125, MĀJĀS HY 5175

NESŪTIET ZĀLES UZ EIROPU

pirms neesat iepazinušies ar mūsu jauno cenrādi. Pieprasiet 1953. g. cenrādi, kas ir jau iespiests. Mūsu cenas ir daudz zemākas nekā citur Kanadā —

RIMIFONS — $2.10 par 100 tabl.

STREPTOMICINS — $0.50 gramā,

Sūtām no Eiropas uz visām pasaules malām, pat uz zemēm viņpus dzelzs priekškara. Pasta izdevumi ierēķināti. (99)

STARKMAN—CHEMISTS

463 Bloor St. West Toronto

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **Latvija Amerikā** ....

līdz.................. uz .... mēnešiem uz šādu **adresi:**

Mr, Mrs, Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 209 Ave P. Brooklyn 4, N.Y. Tel. DEwey 9-1012.

Dieva mierā aizgājusi

ANTONIJA ZAĶIS dz. ADAMSONS

dzim. 1879. g. 11. maijā Nīgrandē,
mirusi 1953. g. 17. martā Toronto

Tas Pļaujas Kungs zin laiku,
Lauž vārpu gatavu,
Slēpj saule tumsā vaigu —
Nem ceļnieks nakts māju...

Lai aizgājēju viegli sedz svešās zemes smilts...

Toronto sv. Jāņa ev.-lut. latviešu
draudzes Bēru fonda dalībnieki

VECĀKĀ UN LIELĀKĀ DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA KANADĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

PIEDĀVĀ GRĀMATAS BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ

LATVIEŠU GRMATAS	broš.	ies.
Irmas Grebzdes — RAGANA, stāsti	1.95	2.50
Teodora Zeltiņa — SLAZDĀ, rom.	2.40	3.00
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI	—	18.00
J. Ezeriņa — DZIESMINIEKS UN VELNS, noveles	—	1.50
Z. Mauriņas — NEAIZSŪTĪTĀ VĒSTULE	—	1.90
J. Raiņa — RAKSTI	—	3.00
K. Ieviņa — SIRŽU LIKTEŅI, romāns	2.30	—
J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, stāsti un nov.	2.30	2.90
A. Niedras — PASAULES PLAUKSTA, stāsti, nov.	2.80	3.40
K. Ieviņa — PŪTRAS DAUĶIS, 1. un 2. grāmata	5.40	6.40
A. Rupaiņa — MĀRA MOSTAS, I un II à	3.50	4.00
Pāvila Rozīša — UGUNS CEĻI, rom.	1.10	1.70
V. Lesiņa — DZIRKSTIS, stāsti	1.75	2.40
Kn. Lesiņa — LEPNĀS SIRDIS, noveles	2.40	3.00
Dziesmu krājums — KARA ZĀBAKOS	—	2.00
LATVISKIE BALTIE IZŠŪVUMI	—	2.50
V. Kārkliņa — PIE LAIKA UPES, stāsti	1.80	—
H. Puriņa — EKSELENCES PIEZĪMES	—	1.95
A. Brigaderes — PASAKU LUGAS	—	4.25
A. Kaugura — DZĒRVE SAUC, dzejoļi	—	2.10
Ģirta Salnais — OKERS, rom.	2.25	—
Ingr. Viksna — MUMS JĀBRĪVIEN JŪRĀ	2.50	—
Ed. Salnas — BADA BIEDI, stāsts	1.60	2.10
Alfr. Dziļuma — VĒJA KAŅEPE, rom.	2.40	3.00
J. Sudrabiņa — ASINAINA GAISMA AUST, tēloj.	1.90	2.50
Aīdas Niedras — MAIJA PURENE, rom., 1. grām.	2.30	2.90
Vija Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE	2.40	3.50
Aleksandra Grīna — TOBAGO, rom.	1.80	2.40
Olģerta Liepiņa — VĒLĀ LIESMA, rom.	2.80	3.40
Latviešu prozas izlase — APVĀRŠŅI	0.90	—
J. Akuratera — DRAUGI UN GADI, stāsti	0.50	—
J. Miesnieka — DZĪVĪBAS NEPRĀTS, stāsti	1.15	—
J. Akuratera — PĒTERIS DANGA, rom.	1.50	—
Erv. Rommeļa — TUKSNEŠA VELNS	2.80	—
RELIĢIJA UN DZĪVE	1.80	—
J. Siliņa — DABAS VĒROTĀJI, stāsti	0.90	—
J. Akuratera — DEGOŠĀ SALA	—	1.80
F. Buss — BISMARKA NOSLĒPUMS	1.80	—
T. Plivjē — STAĻINGRADAS TRAĢĒDIJA	—	3.60
E. Ādamsons — SAPŅU PĪPE, dzejoļi	—	2.60
K. Skalbes — RAKSTI, II un III daļa à	—	4.50
Šnikere—Jēgens—Sodums — TRĪS AUTORI, dzejas	—	2.25
A. Čaks — MANA PAĀDZE, dzejoļi	—	6.00
Ģ. Salnais — SKRANDAS VĒJĀ, romāns	3.50	4.40

BĒRNU GRĀMATAS:

A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI, dziesmu un rotaļu pūrs	1.25	—
E. Kestnera — DIVKĀRŠA LOTĪTE	1.50	2.00
E. Kestnera — EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI	1.50	—
E. Tūters — TRAUCIŅŠ AR MEDU, dzejoļi, stāsti, tēlojumi	1.40	—
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR ZVĒRIEM	1.90	—
VECAIS ABRINIEKS, latviešu tautas pasaka	—	1.10
SARKANGALVĪTE	—	1.10

Ziemeļamerikāņu prozas antol. Rietumu pasaule	1.60	—
Servantesa — DON KICHOTS	2.70	3.30
A. Dž. Kronina — CITADELE, rom.	2.90	3.60
A. Kamī — MĒRIS, romāns	2.60	3.20
Tagores — GĀJU PUTNI, ZELTA LAIVA	—	2.10
Tagores — LIRIKA	—	1.80
Dafnija Dju-More — REBEKA, romāns	2.75	—
A. de St. Eksiperi — NAKTS LIDOJUMS	1.00	1.60
Aug. Gailiša — SKARBĀ JŪRA, rom.	2.20	2.80
A. Gailiša — PĀRI BANGAINIEM ŪDEŅIEM, rom.	1.80	—
A. Dž. Kronina — ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP	—	5.65
K. Hamsuna — PA AIZAUGUSĀM TEKĀM	—	2.10
Sallijas Salminenes — KATRĪNE, rom.	—	3.75
F. M. Dostojevska — BRĀĻI KARAMĀZOVI, rom.	2.50	—
Dž. Svifta — GULIVERA CEĻOJUMI	—	3.00
G. Gunarsona — BORGU DZIMTA; romāns	2.50	—
A. Gailīts — VAI ATCERIES, MANA MĪĻĀ, rom.	—	2.80
V. Morbergs — LIKTENĪGĀ LIECĪBA, romāns	—	3.00
S. Hols — OKTOBRA DIENA, romāns	—	3.00

Bez tam krājumā latviešu skaņu plates, keramika, kā arī latviskas rotas lietas

Pieņem abonementa maksas žurnālam
LATVJU SIEVIETE, kā arī pārējiem latviešu žurnāliem

NAMAMĀTES, IEPĒRCIETIES

ARTURA ANŠMITA

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVĀ

274 Parliament St., Toronto, Ont.

Piedāvājam bagātīgā izvēlē eiropejiskai gaumei piemērotas pārtikas preces, kā:
pašu skābētus kāpostus, skābētus gurķus, dzērvenes, brūklenes, iesala ekstraktu un apiņus, miežu putraimus, putraimu desas, sālītas siļķes mucipās un vaļējas, ķilavas, šprotes, dāņu sieru, safrānu, kardemonu, vaniļas pākstis, konfektes ar ruma pildījumu un vēl daudz citu pārtikas preču

IZMANTOJIET ARĪ MŪSU BEZMAKSAS PIEGĀDI, kas jums aiztaupīs laiku un braukšanas izdevumus.

PASŪTINĀJUMI IZDARĀMI PA TEL. — EM 8-2361
(līdz 22. martam vēl vecais numurs WA 2361)

Izsūtām arī paciņas uz Vāciju un Angliju

Ārpus Toronto dzīvojošiem preces izsūtām ar dzelzceļu vai pastu. Pieprasiet bezmaksas mantu sarakstu! (291)

IMANTA

APGĀDĀ IMANTA IZNĀCIS

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU

II SĒJUMS

Redaktori: prof. Dr. A. ŠVĀBE, prof. Dr. K. STRAUBERGS, E. HAUZENBERGA-ŠTURMA

II sējumā prof. K. Strauberga, prof. A. Švābes, Dr. Jerumas-Krastiņas, Dr. V. Ģintera un Jāņa Strauberga raksti. Dziesmas par vecākiem un bērniem, brāļiem un māsām, dzimtas īpašumu un radiem. Dziesmas par bāreņiem un sērdieņiem. Dziesmas par augumu, apģērbu un rotām un dziesmas par tikumiem un netikumiem. Dziesmas par tērpu un rotām papildina vienkrāsaini un daudzkrāsaini attēli. Sējumā 500 lapp.

Sagatavošanā III un IV sējums. Apgāds izsūta II sējumu LTDz subskribentiem iemaksu ienākšanas kārtībā

Subskribentus, kas vēl nebūtu nokārtojuši iemaksas par II sēj., lūdzam to izdarīt nekavējoties — iepriekš norādītā veidā.

Subskribenti, kas līdz š. g. 20. aprīlim iemaksās arī par III un IV sējumu, saņems šos sējumus par tādu pašu cenu kā pirmos divus sējumus.

Subskribentiem II sējums maksā:
Broš. $3.70, ies. audeklā $4.70, ies. pusādā $6.70, porto $0.30

Pērkot brīvā tirgū:
broš. $5.00, ies. audeklā $6.00, ies. pusādā $7.50

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese:

IMANTA

c/o IMANTS REITMANIS

POSTBOX 292. KOBENHAVN V, DANMARK

(339)

LAUKU SAIMNIECĪBAS

533 akru saimniecība Grey County, apmēram 300 būvkoku un mežs,

liela noliktava, laba kūts, liela kieģeļu māja, jauns jumts, iekšpuse tikko remontēta, spēkstacija, tuvu skola un dzelzceļš, piemērota divām vai vairāk ģimenēm. Cena $18.000

Turpat arī 132 akru saimniecība, 100 akru kultivētas zemes, 32 akri mežs, laba noliktava un kūts, kieģeļu māja,

iespējams izmantot spēkstaciju, labs ceļš, tuvu skola un baznīca. Cena $7.600

Piedāvāju arī citas farmas. Nenokavējiet izdevību un stājieties sakaros. Iespējams uz nomaksu (360)

HERB. CORBETT, DUNDALK, Phone 186

JAUNIECEĻOTAJI!

ŠIE PAKALPOJUMI DOMĀTI JUMS

Lielākajā daļā Kanadas pilsētu kanadieši ir nodibinājuši organizētu palīdzību jaunieceļotājiem jaunas dzīves uzsākšanai. Šo palīdzību sniedz kā brīvprātīgo grupas, tā arī baznīcas organizācijas. Tā sastādās no pavalstniecības — un valodas kursiem, kas jums dod iespēju mācīties franču un angļu valodu, kā arī iepazīties ar Kanadas vēsturi, ģeografiju un valsts iekārtu.

Kā Pavalstniecības un Immigrācijas Departamenta ierēdņi, tā arī Valdības Darba iestādes jums labprāt dos padomu, kā plānot dzīvi Kanadā, un bez jebkādas atlīdzības sniegs paskaidrojumus attiecībā uz lūgumrakstu sastādīšanu par radinieku pārvešanu no Eiropas uz Kanadu.

Uzziniet par šiem jums visiem pieejamiem pakalpojumiem jūsu turpmākā dzīves vietā Kanadā.

PLĀNOJIET KĻŪT PAR KANADAS PAVALSTNIEKIEM

Ja jūs esat likumīgs ieceļotājs un 18 gadu vecs vai pāri par tiem, jūs jau tagad varat spert pirmos soļus kļūt par Kanadas pavalstnieku.

IZPILDIET ZEMĀK MINĒTO KUPONU, LAI IEGŪTU GRĀMATIŅU, KAS JŪS PAMĀCĪS, KĀ RĪKOTIES

DEPARTMENT OF CITIZENSHIP — AND — IMMIGRATION

Hon. Walter E. Harris, Minister — Laval Fortier, Deputy Minister

Citizenship Branch,
Department of Citizenship and Immigration,
Ottawa.

Please send me the booklet on the steps to Canadian citizenship.

Name _____

Address _____

L 231

Aiz DZELZS aizkara

CIK KOLCHOZU TAGAD LATVIJĀ?

Sovetskaja Latvija 1. martā ievietojusi Ministru padomes pr-ja vietn. V. Plūdoņa rakstu, kurā teikts, ka pašlaik kolchozu skaits ir 1479, un kolchozos apvienotas vairāk kā 98 proc. zemnieku saimniecības. — Pagājušajā vasarā Rīgas apg. 140 kolchozos darbojušās bērnu silītes un bērnu dārzi, lai „atvieglinātu" vecāku darbu kolchoza tālajos laukos. Šovasar šo skaitu dubultos. (Radio, 5. martā). Tas nozīmē: paredzēts bērnus vēl vairāk atraut no vecākiem nekā tas bija pagājušā gadā.

VIŅŠ STRĀDĀ JAU 1955. GADA NORMU

Velosipēdu rūpnīcas Sarkanā Zvaigzne strādnieks Ernests Grīvītis jau izpildījis pēdējās piecgades vairāk kā četru gadu normu un pašlaik strādā pie savas 1955. gada normas izpildes. Savā pieredzē biedrs Grīvītis daloties ar pārējiem strādniekiem un rezultāti neizpaliekot — arī tie „ik dienas pārsniedz savus uzdevumus" (Ciņa 26. febr.).

KAS VADA RĪGAS PASTU?

No kādas atbildes lasītāja vēstulei, kas ievietota Ciņas 19. februāra numurā, redzam, ka Rīgas pils. pasta priekšnieks ir b. Rezņikovs, devītās sakaru nodaļas piegādes dienesta priekšnieks Gavrilovs; pēdējais atlaists un tā vietā iecelts Rudņiks. Personālpārmaiņas tomēr neatbrīvo latviešus no krievu vadītājiem.

KĀ CEĻ VIESNĪCU RĪGĀ?

Jau agrāk nolemts Rīgā celt septiņstāvīgu viesnīcu. Būvdarbi tomēr neveicas. Februāra pirmajās desmit dienās izstrādāts caurmērā tikai 1/5 no paredzētā plāna. Darbu laikā mainījušies 5 priekšnieki un pāri par 10 darba vadītāju. Viena būvpārvalde nodevusi celtniecības darbus otrai būvpārvaldei. Būves pārņemšana vien prasījusi divu nedēļu laika. Kopš divi mēnešiem būvstrādniekus neesot apmūpējis arī neviens aģitators. (Sov. Latv.ija, 27. febr.).

KOMJAUNATNES VADĪTĀJU IZGLĪTĪBA ZEMA

20. februārī Rīgā notika Komjaunatnes Centrālkomitejas plēnums. Referēja Komj. Centrālkomitejas sekretārs Šapošņikovs. Ziņojums atreferēts „Sovetskaja Latvija" 22. februāra numurā. Pagājušā gada laikā nomainīti 48 proc. komjaunatnes sekretāru un 34 proc. — vecāko pionieru vadītāji. No šī ziņojuma uzzinām, ka tikai 37 proc. komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāriem ir vidējā vai augstskolas izglītība.

OKUPANTI DZĪVO VIENĀS DZĪRĒS

Okupantu varas vīri vairs neslēpj savu dzīves veidu mūsu zemē. „Sovetskaja Latvija" 21. februāra numurā ievietots plašs raksts, kritizējot uzdzīvi Rīgas jūrmalā, kā arī citās vietās. Uzdzīve kritizēta tādēļ, ka „kopā ar šampanieša putām aiziet vējā tūkstoši un atkal tūkstoši valsts līdzekļu. Tiesu iestādes un milicija uz šādām uzdzīvēm noskatoties vienaldzīgi. Tādēļ noziedzniekiem un viņu sargātājiem (milicijai!) viegli rīkot vienas dzīres pēc otrām. Raksta beigās gan minēts, ka „dzīrotājus uz tautas rēķina sagaida rūgtas pagiras". Vai jaunas tirīšanas, ieskaitot miliciju?

Raksturīgi, ka neviena no rakstā minētām personām nav ar latvisku uzvārdu. Sniedzam īsu augstāk minētā raksta atreferējumu:

„Lepni nosvinētas restorāna „Dzintari" direktora Serafima Aleksandroviča Starodubceva dzimumdiena šī biedra vasarnīcā jūrmalā. Uz galda bijis kā šampānietis, tā vodka; galds lūzis no gardumiem. Dzimumdienas svinībās ieradies arī restorāna „Dzintari" šefs—pavārs Červjakovs, paraugrestorānu tresta kadru daļas pr-ks Gluščenko, galvenais tresta grāmatvedis Čarnis. Jubilāram pasniegtas dāvanas: divi „Dzintara" šveicari, jaunās uniformās tērpti, ienesuši ar samta drānu pārklātu galdu; zem samta galdauta bijušas dāvanas — zelta pulkstenis, divi duči odekolona pudeļu, skaņu plašu kaudze, porcelāna servīze un daudz kas cits. Dāvanu pasniegšanu vadījis jubilāra „labā roka" Abrams Blošteins. Šīs dzīres beigušās tikai nākošajā dienā.

Drīz pēc tam Starodubcevs rīkojis jaunas viesības, kas notikušas restorānā „Dzintari" zālē. Kasieris Levenšteins iepriekš iekasējis no katras bufetes dāmas 50 rubļus un no katras viesmīles 30 rubļu.

Kā viesis ieradies pats paraugrestorānu tresta direktors Kopotevs.

Līdzīgas uzdzīves sācis rīkot arī restorāna „Moskva" direktors Kozlovs. Šis biedrs, iekasējot naudu no saviem padotajiem, apdāvinājis pats sevi ar sudraba bikeru komplektu un galda pulksteni (ar marmora pamatu). Kozlova meitai nosvinētas kāzas, dzērienus ņemot tieši no restorāna noliktavas.

Tāpat arī kafejnīcas „Nīca" direktore Berchina savas dzimumdienas svinējusi pagājušajā gadā — pat četras!

Tresta pārvaldnieks Pantjušins pieņēmis darbā vairākus „žuļikus", piem., restorāna „Amur" direktoru Mordachu Macu, kas izslēgts agrāk no partijas un notiesāts. Tādi paši noziedzpieki esot kafē—restorāna „Park" direktors Džandieri un „Dzintari" direktora vietnieks Blošteins.

DAŽOS VĀRDOS

Amerikāņu armijas novērotāji pielaiž iespējamību, ka drīzā laikā komūnisti apgalvos, ka viņi savā gūstā tur tikai tādus amerikāņu karavīrus, kas paši nevēlas atgriezties mājās un ir izvēlējušies palikt „tautas republikā." Šādu komūnistu rīcību ieskata par iemeslu, ko pēdējā laikā amerikāņu gūstekņiem vairs nav atļauts rakstīt uz mājām.

No Berlīnes ziņo, ka Padomju Savienība it kā esot izsludinājusi 25.000 rubļu atlīdzību saviem lidotājiem, kas spēj piespiest sabiedroto bumbvedējus vai iznīcinātājus nolaisties padomju territorijā. No Pad. Savienības kontrolkomisijai tuvu stāvošām aprindām saņemtas ziņas, ka krievu lidotāju pienākums esot „nosēdināt" visas noklīdušās sabiedroto lidmašīnas, lai atriebtos Dānijai, kas neizdeva pārbēgušo krievu MIG iznīcinātāju pirms rietumu lietpratēju pārbaudes.

Pārbēgušais poļu lidotājs saņēmis uzturēšanās tiesības Anglijā un pēc dažām ziņām jau esot Dāniju atstājis un ieradies Lielbritanijā.

Nesen noļūzusi kāda Rietumvācijā iesakņojusies egle, pārgāzdamās pāri Austrumvācijas robežai. Pēc pašreizējās civilizācijas ētikas vissmalkākajām prasībām notikušas sarunas Austrumu un Rietumu starpā, lai noskaidrotu egles īpašnieku. Sarunas beigušās ar to, ka katra puse sūtījusi 8 bruņotus policistus, kas nostājušies katrs savā robežas pusē. Tad katra grupa izvēlējusi vienu vīru, kas tad pārzāģējuši egli taisni uz Austrumvācijas — Rietumvācijas robežas.

No Londonas ziņo, ka Anglijas pastā nodarbinātie kaķi nesaņems dzīves dārdzības piemaksu. Savā 18. marta sēdē angļu Apakšnams nolēma atstāt kaķu algas uz 1918. gada līmeņa, kad „neparedzēti izdevumi" kaķu barības un piena iegādei tika iesaldēti.

Pasts nodarbina kaķus peļu un žurku ķeršanai, lai tā paglābtu nenosūtīto vēstuļu kalnus milzīgajās pasta noliktavās. Pašreiz kaķi saņem 21 centu „kabatas naudas" nedēļā, bet dzīvnieku mīļotāji domā, ka pasts kaķus par daudz izmanto un ka alga, resp. uzturnauda būtu jāpalielina.

Valdība tomēr uzsvēra, ka kaķu dzīves apstākļi pašreiz esot labāki kā agrāk un daži pat spējuši uzrādīt lielāku enerģiju peļu ķeršanā.

Pēc ziņām, kas sasniegušas Rietumu informācijas avotus, var spriest, ka krievi atkal samelojušies. Izrādās, ka laikā, kamēr Staļins atradās iezārkots arodbiedrības namā Maskavā, sērotāju pulks nemaz nav bijis tik liels, kā Maskavas prese to apgalvojusi. Staļina bēru laikāČu En Lajs un viņa ķīniešu delegācija raudājusi īsti atomiskas asaras, jo divainā kārtā starp ķīniešiem bijuši arī viņu pieci lielākie atomspeciālisti, lai pievienotos pārējiem Ķīnas atompētniekiem, kas ieradās Maskavā apmēram mēnesi pirms Staļina nāves.

Jaunais Pad. Savienības sūtnis sarkanā Ķīnā būs Vasilijs Kuzņecovs. Viņa vārds jau presē ticis agrāk minēts, visvairāk sakarā ar Sav. Valstu slavināšanu. Trīsdesmitajos gados Kuzņecovs strādāja Forda fabrikā Sav. Valstīs un vēl 1945. gadā viņš vieglprātīgi izteicās, ka amerikāņu rūpniecība esot lieliska un ka arī pašas Sav. Valstis spējušas sasniegt brīnumus.

SINGER

SEWING MACHINE Co

Piedāvā plašā izvēlē SINGER šujammašīnas.
Jaunas un atjaunotas

SKAIDRĀ NAUDĀ VAI UZ NOMAKSU

Stājieties sakaros ar mūsu Toronto SINGER pārstāvi

H. VAITA KUNGU

kas sniegs informāciju latviešu valodā

SINGER SEWING CENTRE

549 ST. CLAIR AVE. W. Tel. KE. 1186, TORONTO (304)

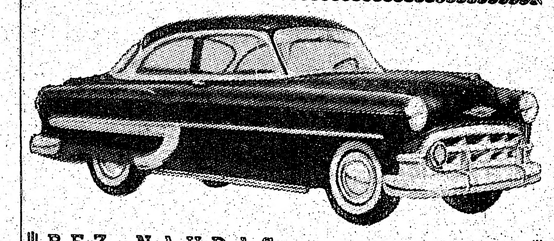

BEZ NAUDAS

ne, bet ar mazu iemaksu, nomaksājot pa daļām līdz 36 mēn. arī

JŪS VARAT BŪT JAUNA UN LABA AUTO ĪPAŠNIEKS.

Lūdzu piezvaniet un stājieties kontaktā

E. ZEMĪTIS, TEL.: EM 3-6282

PIEDĀVĀ UN (FINANCĒ) VISU MARKU AUTOMOBIĻUS KĀ JAUNUS, TĀ LIETOTUS AR GARANTIJU

Ļoti izdevīgi maksāšanas noteikumi, zemas iemaksas. Par Jūsu lietoto auto izmaksājam skaidrā naudā vai ieskaitām kā maksājumu.

Informācija katrā laikā latviešu valodā. Izmantojiet vēl pirms sezonas sākumu. (55)